

Innehåll

Gulskuldrad amasonpapegoja på ön Bonaire	2-6
Kalender med lekande papegojor	6
Västlig markparakit	7
Uppfödning av stornäbbspapegojor i Sydafrika	8-9
Svartkindad dvärgpapegoja i Zambia	10
WPT Expedition 2003 del 2	11-14
Pachecos Parrot sjukdom, papegojherpes	15
PsittaNytt	16
Cykling för fåglarnas skull	17
Sätt att samla in pengar på	18
WPT allmän information	19
Papegojor i det vilda	20

Omslagsfoto av By SAM WILLIAMS

Oscar, en vacker och karismatisk gulskuldrad amason (*Amazona barbadensis*). Ursprungligen från fastlandet i Venezuela, är han numera en av många sällskapspapegojor på ön Bonaire. Hans färgteckning är helt klart annorlunda jämfört med andra sällskapspapegojor av underarten *barbadensis* på Bonaire, kan detta stödja klassificeringen av underarten på ön (*A.b. rothschildi*) eller är det helt enkelt fråga om en naturligt förekommande variation? Denna fråga stor påverkan på naturskyddsåtgärder och ändock har den inte kunnat besvaras på ett sätt som gör forskarna nöjda.

Kära medlemmar,

Vi har alltid sett fram emot att få höra de senaste nyheterna från arbetet i fält, och speciellt då det rör sig om nya projekt, länder eller arter som är nya för oss vid WPT. Det är med nöje som vi nu inkluderar en sådan rapport från ett projekt i fält som vi nyligen har stöttat i Karibien.

För flera år sedan frågade Paul Butler vid RARE om vi möjligen kunde stödja ett initiativ med ringmärkning och amnesti för de fågelägare som gick med i projektet att skydda den inhemska gulskuldrade amasonpapegojan på Bonaire i Mindre Antillerna. Ni kanske kommer ihåg att ni läste om detta i PS nr 1, februari 2003, då vi förde samman kollegor på Bonaire och gav ett rabatterat pris för ringar och genom vår gren i Benelux försåg dem med kopior av foldern "Happy Healthy Parrot" tryckt på holländska. Då vår kunskap om de vilda fåglarna fortfarande var liten, lyckades vi övertala Sam Williams att tillbringa flera månader med att studera arten och utforska möjligheterna till bevarandeåtgärder för arten på ön. Efter att ha läst hans givande och detaljerade artikel kommer ni säkert att dela vår förhoppning, att han får möjligheten att fortsätta detta arbete under kommande år.

Som alltid, tack för ert fortsatta stöd. Vi önskar er allt gott under 2004

Jamie Gilardi ordförande

Gulskuldrad amasonpapegoja på ön Bonaire

Av SAM WILLIAMS

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Dan Paulsen

Den gulskuldrade amasonpapegojan (*Amazona barbadensis*) tillhör inte en av de mest sällsynta papegojorna i världen idag. Det förekommer små populationer på fyra karibiska öar och några ytterligare få populationer är spridda över Venezuelas nordvästra kust. På ön Bonaire (Nederländska Antillerna, övs. anm.) uppskattas populationen till 400 av dessa karismatiska fåglar. Antalet förmedlar dock inte hela bilden. Den vilda populationen gulskuldrad amasonpapegoja har utsatts för förlust av utbredningsområde, torka, jakt från predatorer och, mest betydelsefullt ur påverkansgrad, fångst för handeln med djur. Den totala populationen av denna art kan möjligen uppgå till några tusental och populationen kan förefalla stabil, men med så få unga fåglar som årligen ansluter sig till de vuxna vilda fåglarna, som ett resultat av illegal fångst, åldras den vilda populationen. Om ingenting görs, kommer populationen utan tvekan att krascha inom loppet av ett antal år.

Jag besökte Bonaire under sommaren 2003 för att lära mer om öns population av gulskuldrad amason och hjälpa till med bevarandet av arten. Få personer har hört talas om denna ö i Nederländska Antillerna och de som känner till den, gör det på grund av de vackra korallrev som omger ön. Och förvisso anses dessa rev vara bland de bästa i Karibien och dykturism har blivit en viktig del av öns ekonomi. Värdet av dessa rev har medfört en helt enastående nivå av miljömedvetande och skydd för desamma. Som tur är inte öns naturskydd begränsat till den marina miljön. Den gulskuldrade amasonen, som lokalt går under namnet Lora, är en högt värderad och skyddad art och öns regering är aktivt involverad i åtgärder för artens bevarande. Under tidigare år genomfördes kampanjer för att öka medvetandet om arten och förra årets gjorde man en ringmärkningskampanj, varvid alla sällskapsfåglar av denna art fick en unik ring. Om nu någon anträffas med en Lora som sällskapsfågel och fågeln saknar en sådan ring, kommer innehavaren att bli bötfälld med ett avsevärt belopp och fågeln att konfiskeras (Se PS feb 2003). Papegojorna lever i ett torrt område med träd, buskar och många kaktusar. De söker sin föda bland en mängd frukter och frön från både vilda och odlade växter. De har även förmågan att söka föda på de saftiga topparna på kaktusarna även om detta inte verkar utgöra deras favoritföda. Brist på nederbörd är ett vanligt problem och detta har uppenbarligen en stor inverkan på hela ekosystemet. Papegojorna har lärt sig att när tillgången på föda är låg i deras naturliga utbredningsområde så finns det bättre möjligheter att söka föda bland människornas trädgårdar i de två städerna.

När jag först anlände blev jag förvånad över att se papegojor hänga ned från träden och söka föda över hela Kralendijk, den största staden. Förra året fick Bonaire bara 105 mm regn till och med september månad, det vill säga mindre än hälften av vad som är normalt för den perioden. Under tidigare år har torkan utgjort ett enormt problem för fåglarna och vid minst två tillfällen så har bildligt talat hundratals papegojor befarats ha dött trots de beundransvärda försöken av öinnevånarna att erbjuda fåglarna frukt. Toleransen hos öns bofasta befolkning för papegojornas härjningar, när de äter utsökta frukter från träden i trädgårdarna, är förvånansvärd stor och detta är med säkerhet resultatet från de tidigare kampanjerna. Lite regn kom under juli och detta medförde en remarkabel förändring för fåglarnas habitat och utbredningsområde. Som nästan över en natt fanns det löv som växte på träd och buskar och papegojorna försvann från städerna.

Medan fåglarna befanns sig i och omkring Kralendijk, hade de haft tre huvudsakliga övernattningsplatser inom några få kilometer från stadens centrum och varje natt så kunde 20-40 fåglar ses på varje plats. Direkt efter regnen som kom i juli var dessa övernattningsplatser nästan övergivna. Jag hade fått var ett antal andra övernattningsplatser utanför städerna var belägna men innan regnen hade dessa platser i stort sett varit inaktiva. Plötsligt var dessa befolkade av papegojor igen och speciellt en hade över 60 fåglar. Detta var i övre ändan av en liten dal och ljudet strax före skymningen var helt fantastiskt.

En dålig häckningssäsong

Loran är känd för att häcka i träd och klipphåligheter. Det finns mycket få träd på ön, som är stora nog att kunna härbärgera en hålighet stor nog för en amasonpapegoja och tråkigt nog så verkar det som om att de träd som tidigare varit befolkade av papegojor har varit utsatta för fångstmän som fångar papegojor. I vad som endast kan beskrivas som ett kortsiktigt och tanklöst tillvägagångssätt har fångstmännen med hjälp av motorsågar sågat upp ingångshålen in till bohålorna, vilket ju givetvis gör att dessa är otjänliga för kommande häcksäsonger. Detta år fanns det väldigt få tecken på häckning bland papegojorna och detta berodde nästan med säkerhet på bristen på regn. Jag anträffade endast två aktiva bon och dessa båda var

belägna i klipphåligheter på klippväggar, en uppe på en höjd och den andra nere vid havet. Detta utgjorde ett litet underlag men inte desto mindre medförde dessa bon en möjlighet att studera papegojornas beteende vid häckning och utforska vilka hot det finns mot häckande fåglar specifikt på Bonaire.

Det första tecknet på häckning jag observerade var en hane som matade en hona i toppen av ett träd vid skymningen på kvällen. Honan var väldigt ihärdig i sitt tiggande och hon fick en stor mängd mat från hanen under en tidsperiod om tio minuter. Sedan begav sig paret gradvis uppför sluttningen och stannade till i några få träd på vägen upp. Vid den tidpunkt då paret hade nått upp till det lilla klipputsprånget på toppen av kullen, hade ljuset minskat och de var så långt bort att jag kunde endast se dem som små gröna prickar i min kikare. Jag ansträngde mig för att se vad som hände och mycket riktigt försvann en grön prick in i en hålighet i klippan och strax efteråt flög den andra tillbaka ned i dalen mot en övernattningsplats. Jag hade hittat ett bo! Honan övernattade i klippålan medan hanen förmodligen begav sig till en för arten gemensam övernattningsplats.

Med hjälp av klätterutrustning var det senare möjligt att ta sig till klipphåligheten. Den första inspektionen påvisade att paret hade två ägg och en nykläckt unge. Båda äggen kläcktes och jag kunde följa den tidiga utvecklingen hos ungarna men oturligt nog försökte pearly-eyed thrashers (*Margarops fuscatus*) ta över bohålan och inom 10 dagar från att den äldsta ungen kläcktes så hade alla ungarna dödats. Efter glädjen att hitta ett fullständigt oväntat aktivt bo så var förlusten av ungarna fruktansvärd. Efter att ha rappellerat ned till den andra klipphåligheten där det andra boet var beläget kunde det konstateras att det här inte skulle vara möjligt att genomföra inspektioner av bohålan. Ingångstunneln var över 2 meter lång. Jag fortsatte att besöka platsen och observera parets beteende men var inte glad över att notera den regelbundna närvaron av pearly-eyed thrashers. Paret verkade känna detsamma angående besökarna och föräldraparet uppvisade aggressivt beteende. Detta beteende inkluderade utbredning av stjärten och uppsträckta vingar medan de skrek högt. Tyvärr så misslyckades även detta häckningsförsök och på grund av de upprepade observationerna av thrashers i närheten av boet så tillskriver jag dem orsaken till misslyckandet. Från de observationer som genomfördes förra året så verkar det som om thrashers är ett verkligt och påtagligt problem. Framtida studier bör involvera ett större antal bon så det utifrån dessa observationer är möjligt att bestämma om detta problem gäller för hela den gulskuldrade amasonpopulationen på Bonaire.

Om det endast är en liten procentandel av häckningar som går förlorad på grund av thrashers skulle kanske våra bevarande åtgärder vara mer effektiva om de riktades mot andra problem. Detta belyser vikten av att först studera papegojorna för att förstå vilka de största problemen är och utifrån detta fatta korrekta beslut om bevarandeåtgärder.

Förbättra skötseln för de fångenskapshållna gulskuldrade amasonpapegojorna

Under registreringskampanjen år 2002 ringmärktes över 600 tamfåglar. Därför är det fler fångenskapshållna fåglar på ön än vad det finns papegojor i vilt tillstånd. Detta trots att det har varit förbjudet att ta ungar från vilda bon. Förhoppningsvis så kommer arbetet med att ringmärka tamfåglar och en förbättring av lagföringen av brott som riktar sig mot papegojornas skyddade status att bidra till en minskning av illegal fångst. Då arbetet med att ringmärka tamfågarna var genomfört, tillfrågades ägarna om åldern på deras fåglar och resultatet var alarmerande: uppskattningsvis hälften av de fångenskapshållna fåglarna uppgavs vara yngre än fem år gamla och mindre än en fjärdedel äldre än tio år gamla. Denna situation indikerar att det under de senaste fem åren har tagits ungefär trehundra ungar från vilda bon, men i själva verket kan siffrorna vara ännu högre, då de ungar som avlidit ju inte finns med i redovisningen. Det låga antalet äldre tamfåglar indikerar att många av dessa fåglar dör unga i fångenskap och den uppenbara orsaken torde vara dålig skötsel.

Om nivån på skötseln förbättrades så skulle detta kunna hjälpa både de tama och de vilda fåglarna. För det första skulle de fångenskapshållna fåglarna få ett bättre liv och för det andra om de fångenskapshållna fåglarna levde längre så skulle trycket på den vilda populationen, i teorin, minska. Med detta i åtanke så startades en kampanj för att förbättra skötseln för de fångenskapshållna fåglarna. Tursamt nog så hade jag presenterats för Anna Pauletta, en dam från Bonaire som hade medverkat i det team som hade genomfört ringmärkningen förra året. Det verkade som om hon kände alla på ön och då hon själv var papegojägare var hon intresserad av att lära ut och förmedla god vård för papegojor. Att ha Anna som frontfigur i denna kampanj medförde en verklig skillnad då hon inte bara talade papiamentu, det lokala språket, och de

lokala människorna respekterade henne och var intresserade av att lära sig av henne. För varje av de åtta veckorna som kampanjen varade förmedlade vi en aspekt av god omvårdnad för papegojor. Detta inkluderade att ha en stor bur, ge fågeln uppmärksamhet, förse den med färskt trä och, viktigast av allt, mat. Vi besökte ägare av Loras som gjorde en av dessa saker bra och de blev kampanjens "Veckans ägare". Deras foton förekom i de lokala tidningarna (engelska och papiamentu) tillsammans med en artikel som tog upp varför de hade valts ut och varför just denna aspekten var viktig för god omvårdnad, oftast med en jämförelse med de vilda papegojornas beteende. Dessa artiklar debatterades även i lokalradion på ön. Att försöka förmå folk att förstå vikten av god omvårdnad för papegojorna samtidigt som vi inte ville uppmuntra andra att hålla papegojor var en utmaning men vi gjorde det klart i var artikel att varje Lora tillhör en skyddad art.

Fortsatta studier och bevarandeåtgärder

I ett kort perspektiv är det av vikt att få till stånd en studie av häckande gulskuldrade amasonpapegojor och utröna de hot som de utsätts för. Under 2003 begränsade bristen på regn möjligheten att genomföra en sådan studie. Givetvis är denna erfarenheten i sig själv en viktig information. Nederbörd och tillgänglighet av mat måste undersökas framgent för jämförelse med häckningsframgång. Jag har inbjudits till att återvända till Bonaire för att fortsätta mitt arbete och jag förbereder för närvarande ett förslag till finansiering av detta.

Det långsiktiga bevarandet av denna art kommer att vara avhängigt av en mycket bredare upplagd studie. Det återstår vissa tvivel över klassificeringen av den möjliga underarten *Amazona barbadensis rothschildi* och detta har avsevärd påverkan på artens bevarande. Jag söker för närvarande ekonomiskt stöd för en treårig filosofie doktorsgradsundersökning med dr Jim Groombridge från Durrell Institute of Conservation and Ecology vid Kents universitet i Canterbury. Denna studie kommer att undersöka frågor rörande art kontra underart genom att utvärdera morfologiska och genetiska variationer. Vidare kommer jag att undersöka hur svår torka påverka artens reproduktionsframgångar och dess förmåga att bibehålla genetisk variation. Dessa två nyckelparametrar är grunden för återhämtning för arten men givetvis kommer den information som erhålles vid denna studie att ligga till grund för och främja kommande bevarandeåtgärder för andra arter.

Erkännanden

Det hade ej varit möjligt att genomföra detta arbete utan stöd från World Parrot Trust och jag vill återigen uttrycka min tacksamhet för fondens stöd. Stöd till detta arbete kom även från the Amazona Society USA och the Amazona Society UK och detta medförde att jag kunde förlänga min vistelse och lära mer. The Parrot Society UK bidrog till kampanjen om förbättrad skötsel av de fångenskapshållna fåglarna, vilket förhoppningsvis kommer att förlänga livet för många papegojor. Jag träffade många underbara människor på Bonaire och deras stöd och uppmuntran kommer inte att glömmas bort. Min flickvän Rebecca Tempest besökte på egen bekostnad Bonaire under en semester under två av de fyra månaderna jag var där. Hennes "semester" inkluderade att gå upp kl 04.30 på morgonen, cykla över 2,4 mil före soluppgången och att sitta ensam och studera papegojor under timmar i sträck. För att vara en icke-papegojmänniska var hennes bidrag till detta projekt enormt och jag är mycket tacksam.

Kalender med lekande papegojor

I ett försök att samla in pengar till fromma för fåglarna startades under förra året, The Parrots At Play Calendar Program. Den mest framträdande delen i detta årligt återkommande program är en fototävling som löper från februari till och med juni månad och tävlingen är öppen för alla fågelägare. Alla intäkter går oavkortat till fågelorganisationer utan eget vinstintresse. Deltagande kan ske på två sätt:

1. Delta i fototävlingen med ett kort på din fågel; tävlingsregler och detaljer återfinnes på www.parrots-at-play.org
2. Köp en kalender; det finns fortfarande kalendrar för 2004 och kalendern för 2005 kommer att vara färdig att distribueras under september 2004.

Kalendrar kan köpas för US\$15 + US\$1.80 för porto via ovan webadress eller via post från Parrots At Play Calendar, P O Box 890235, Weymouth, MA 02189, USA, Tel (001) 781 331 5845, och gör en donation till World Parrot Trust. Information kan erhållas från www.parrots-at-play.org

Den utsatta situationen för den gäckande, västliga arten av markparakiten

Innehåll och illustration av BRENT BARRETT

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Dan Paulsen

Den västliga arten av markparakiten (*Pezoporus wallicus flaviventris*) återfinns endast längs västra Australiens södra kust. Den en gång så talrika arten har nu ett kraftigt decimerat utbredningsområde och förekommer endast vid tre kända lokaler, varav två innehåller dramatiskt reducerade populationer. Markparakiten är skygg och undflyende och ses sällan ej förrän den jagas ut från undervegetationen. På deras typiska sätt så flyger de 20-60 minuter före soluppgången och 10-60 minuter efter solnedgången. Dessa tidpunkter är även de optimala för att höra artens läte. När markparakiten jagats ut från den skyddande undervegetationen, flyger de en kort sträcka (10m) innan de dyker tillbaka in i undervegetationen med ett abrupt byte av riktning. Markparakitens flykt liknar vaktelns då fågeln gör en horisontell sicksackliknande flygning precis över undervegetationen. Liksom vaktlar flyger de betydligt längre om de jagas ut för en tredje gång (>200m). Lokala aboriginer har gett denna art namnet Ky-lor-ing (Albany området) och Djar-doon-gur-ree (Perth området). Andra vanligt förekommande namn är Button Grass Parrot och Swamp Parrot. Markparakiter indelas i tre underarter där den västliga underarten är den som är mest sällsynt. De andra två underarterna förekommer i sydöstra Australien (*Pezoporus wallicus wallicus* – anses som hotad) och Tasmanien (*Pezoporus wallicus leachi* – anses som stabil). Markparakiter och nattparakiter har samma anfäder och är nära besläktade precis som fåglarna i släktet *Neophema* som inkluderar den starkt hotade orangebukiga parakiten (*Neophema chrysogaster*). En annan närbesläktad art är kakapon, en papegoja utan flygförmåga som återfinnes endast på Nya Zeeland.

Allt medan naturvårdare känner till och förstår vilket tillstånd en utrotningshotad art befinner sig i är det dock särskilt svårt att observera artens situation då det rör sig om en skygg art. När en fågel utstöter sitt läte på oregelbundna tider och då inte under den tid då människan normalt är aktiv, så observeras kanske inte arten under lång tid. Läggs så till de lokala fågelarternas förmåga att härma denna parakits läte och genast har man en besvärlig art att övervaka. Situationen för den västliga underarten av markpapegojan håller vi bara på att få reda på. Fram till nyligen klassades denna under art som hotad, men nya rön indikerar att arten är nära utrotningens brant och därför bättre borde klassificeras som kritiskt hotad. Artens naturliga utbredningsområde har dramatiskt reducerats och förändrats permanent på ett sätt som gjort att markparakiten för alltid har uteslutits från dess fjäderklädda fauna. Artens nuvarande utbredningsområde ligger inom nationalparker och reservat och är skyddat från ytterligare förstörelse av dess habitat. Bränder är dock en stor faktor att räkna med i Australiens ekosystem och förekommer naturligt på grund av exempelvis blixnar. Bränder kan även startas i nationalparker från externa källor som kan ha startats av mänsklig aktivitet. Markparakiten är under inga omständigheter säker. Då arten balanserar vådligt nära mellan överlevnad och utrotning kan artens möjligheter till överlevnad ligga i att decimera antalet stora gräsbränder inom dess nuvarande utbredningsområde och genom att eliminera de introducerade predatorer som har funnits påverka artens bestånd. En möjlighet till bevarande genom ökat utbredningsområde kan vara att överföra ett antal fåglar till ett annat passande område längre bort från den population som utgör källan. Detta kan medföra att en stor gräsbrand inte decimerar alla de återstående markparakiterna. Under 2003 så startade en lokal naturvårdsorganisation ett projekt för att göra just detta. Målet var att fånga och framgångsrikt förflytta och frisläppa ett mindre antal individer i ett säkert område 400 km väster om det område som utgör den nuvarande hemvisten för populationen. Den utvalda platsen tillhörde en gång artens utbredningsområde och var den plats där det sista aktiva boet av den västliga underarten av markparakiten anträffades (1912). I oktober anställdes en representant från Nya Zealands Kakapo Recovery Team (som arbetat med återuppbyggnaden av den arten på Nya Zeeland) för att bli chef för projektet i sydvästra Australien. I november hade en passande plats valts ut och en temporär voljär för ett ”soft-release” frisläppande, hade konstruerats. Senare samma månad så började en grupp bestående av personer som tidigare deltagit i historiska kartläggningar att utföra en förundersökning i Fitzgerald River National Park av denna starkt reducerade arts sista starka fäste. Resan var en besvikelse. Det återfanns väldigt få fåglar i det utvalda området. På platser där fåglarna hörts upprepade gånger, med läten upptill 60 rop per område som man lyssnat av under 2000, så fanns det nu e

inga alls eller endast upp till sju rop registrerade. Denna population hade utsatts för en kraftig återgång. En drastisk ändring av metod genomfördes och andra områden där arten historiskt förekommit i undersöktes i den senare delen av undersökningen under november. Resultaten av denna undersökning indikerade att arten hade minskat längs parkens nordliga del. Ett fåtal fåglar rop registrerades men inte i närheten av det överflöd som registrerades för så lite som tre år tidigare. Detta kan inte vara slutet av sagan. Vid Cape Arid försvann populationen under liknande omständigheter och under mars 2003 så återupptäcktes arten då den i stort antal åter flyttade in i tidigare utbredningsområden efter att vegetationen återhämtat sig efter en brand. Den för handen varande informationen påvisar inte en total kollaps i Fitzgerald River national park utan indikerar mera att ett händelse har inträffat som gjort att arten har spridits ut. Den nya planen för den västra underarten av markparakiten är att under 2004 lokalisera denna utspridda population genom en bredskalig undersökning av hela den 330 tusen hektar stora parken. Endast 10 % av parken är att betrakta som kritiskt viktigt område och riktade undersökningar av dessa områden förväntas att pågå till juli 2004. För närvarande så håller gruppen på att identifiera den verkliga omfattningen av det kritiska området så att ett systematiskt tillvägagångssätt kan användas. Vi har inte hört det sista av den västliga underarten av markparakiten. Upptäckten av den utspridda populationen kan komma att ge viktig information om den process som bestämmer urval av habitat och spridningen av populationen. Vidare, kunskap om den plats där den nuvarande populationen finns på kommer att hjälpa de anställda i parken att skydda markparakitens utbredningsområden från bränder och identifiera områden där predatorer måste hållas efter. Med envishet och lokalt stöd hoppas vi att kunna hjälpa denna art i dess kamp mot utrotning.

Bevarande av safirlori på Marquesasöarna

Av Marc Ziemicki, University of Adelaide och Philippe Raust, Société d'Ornithologie de Polynésie

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Bo Gerre

Spridd över södra Stilla Havet på palmtäckta öar, omgivna av turkosblåa vatten, finns en grupp fåglar passande nog lika praktfulla som sin omgivning. Av många äventyrare och naturforskare i denna del av världen beskrivna som bland de vackraste av alla fåglar, består vinisläktet av fem karismatiska, färggranna arter. Under det tunna skalet på deras tropiska öparadis döljer sig en miljökris. I historisk tid har öarna i Stilla havet gjort anspråk på den högsta utrotningstakten av fåglar i förhållande till det totala antalet arter i något område av planeten. Så uttalad är denna förlust, att sedan ankomsten av människor till öarna i östra Polynesien har fler landfåglar utrotats än vad som nu finns (Steadman 1989).

Öfåglar är särskilt utsatta för av människor orsakade förändringar på grund av deras naturligt små populationsstorlekar, deras sårbarhet för små miljöförändringar och deras ekologiska naivitet med avseende på införda arter. Det utsatta läget för södra Stilla Havets fåglar framhävs av deras papegojarter, i synnerhet vinisläktet av lorier. Fyra av de fem viniarterna betraktas som hotade eller löper risk att utrotas (IUCN) medan två arter, *V. sinotoi* och *V. vivivici* har utrotats sedan mänsklig bosättning i området började (Steadman 1989).

Hotbilder

De hot lorierna utsatts för är välkända: förlust och förstörelse av habitat genom överbetning, skogsavverkning, jordbruk och invasion av ogräs, jakt efter föda, fjädrar och handel med sällskapsdjur och, möjligen det viktigaste hotet, införandet av främmande arter, som tävlar med eller lever på den inhemska faunan. Av alla införda arter är råttan det största hotet mot vinipopulationen, särskilt som boplundrare. Speciellt har svartråttor (*Rattus rattus*), på grund av på deras vighet och trädlevande karaktär, decimerat fågelpopulationer på många öar över hela Stilla Havet och bortom (Atkinson 1985; Martin et al. 2000). Nedgången av många viniloripopulationer på senare tid har nära sammanfallit med den gradvisa etableringen av svartråttor på öarna i deras utbredningsområde. Lorier är särskilt sårbara för boplundring, eftersom de häckar i trädhåligheter, vilka svartråttor också gärna använder som bo- och viloplats. Påverkan av råttor får särskilt stor genomslagskraft i områden, där antalet bohålor är

begränsat, där det finns gott om råttor och där fragmentisering av habitatet förstärker dessas påverkan på kvarvarande gynnsamma habitat.

En praktfull fågel

Safirlorin, som är endemisk på Marquesasöarna i Franska Polynesien, där den lokalt kallas pihiti, är odiskutabelt en av de mest praktfulla fåglarna. Det är få arter som så lysande återspeglar sin tropiska miljö som denna lilla juvel i nyanser av blått så lysande och bländande; för att låna ord av Michael Parfit, de "för med sig själva havet upp till trädkropparna". Men som alla ädelstenar är pihitin sällsynt så till den grad, att den betraktas som en av mest hotade lorierna.

Under mitten av sjuttio-talet förekom arten på Marquesasöarna, Ua Pou, Nuku Hiva och Ua Huka.. Samtidigt med etableringen av svartråttor genomgick populationerna på Ua Pou och Nuku Hiva en katastrofal nedgång, så att i slutet av 1990-talet endast ett fåtal individer överlevde på de två öarna och med endast en relativt sund population på den lilla råttfria ön Ua Huka kvar. För att ha ett försprång mot hotet från råttorna gjordes mellan 1992 och 1994 en överföring av 29 fåglar från Uka Huka till Fatu Iva, den sydligaste ön i Marquesas (Kuehler et al. 1997). Fastän antalet hade ökat 1997 (Liebermann et al. 1997) etablerade råttorna sig under senare delen av 1990-talet och populationen har därefter minskat och är nu på randen av lokal utrotning (Ziembicki et al. 2003).

Det har inte funnits några detaljerade studier över safirlorins biologi eller bevarandebestånd. Arten har rapporterats huvudsakligen i högländskogar, fastän den är allmän i banan-, kokosnöt- och mangoodlingar i kustområden (Holyoak and Thibault 1984). I likhet med flertalet lorier består dieten företrädesvis av pollen, frukt och nektar, även om det inte finns någon information om den relativa betydelsen av foderslag eller säsongsbetingade preferenser. Häckning rapporteras mellan juni och februari (R. Sulpice, pers. comm.). De använder håligheter i träd eller hål i gamla kokosnötter som bon och lägger vanligen två ägg.

Forskning och bevarandeansträngningar

I ett försök att fastslå nuvarande status för safirlorin och uppmärksamma det hot som införda råttor utgör på Marquesasöarna, påbörjade vi den första etappen i ett forsknings- och bevarandeprojekt avsett att öka vår förståelse för artens biologi och bevarandebestånd och att vända eller åtminstone stabilisera minskningen av artens population.

Följaktligen blev huvudmålen för vårt projekt att:

- bestämma nuvarande status och fördelning av artens populationer på varje ö inom deras områden;
- samla grundläggande information om lorins användning av habitat och ekologi med särskild betoning på födo- och häckningsbehov;
- bekräfta råttfri status på Ua Huka och införa åtgärder för att förhindra att råttor införs till ön;
- bestämma fördelning och täthet hos råttor på Fatu Iva och bedöma möjligheten för ett råttutrotningsprojekt på ön.
- införa åtgärder för att motverka det hot om boplundring av svarta råttor på Fatu Iva och bedöma möjligheterna för sådana åtgärder på Ua Pou och Nuku Hiva;
- öka medvetandet i samhället om status, utsatthet och hot för safirlorin och andra fåglar på Marquesasöarna.

Studien genomfördes på de fyra öarna inom pihitins nuvarande utbredningsområde: Nuku Hiva, Ua Pou, Ua Huka och Fatu Iva i Marquesasögruppen i Franska Polynesien. Marquesasöarna tillhör de geografiskt mest isolerade grupperna oceanöar, belägna i sydöstra delen av Stilla Havet omkring 4 850 km från Mexiko, närmaste fastlandsområde, och 1 400 km från huvudstaden Papetee i Franska Polynesien. Gruppen består av tolv öar, som sträcker sig 350 km från nordost till sydväst, av vilka sex är bebodda med en total befolkning av 7 500 personer. Öarna är små, vulkaniska berg som karaktäriseras av oländig, oregelbunden relief och växlande klimat, som har skapat olika mikrohabitat på öarna med vegetation som varierar från torr buskvegetation, grässlätter och skogar på låglandet till regnskog och molnskog på de övre vindsvepta sluttningarna och topparna. Flera av öarna betas intensivt av införda

gräsätare (getter, nötkreatur, får och hästar) samt utsätts sporadiskt för bränning och cykloner, vilket har skapat stora områden med grässlätter och invasion av ogräs. I byarna har man omfattande odling i trädgårdar, vilken innefattar många införda fruktträd och blommor och flertalet familjer har dessutom små odlingslotter i närheten, vilka huvudsakligen består av kokospalmer, banan-, papaya-, brödfukt- och mangoplanteringar.

Bedömning av fördelning och population

För att bedöma storleken av loripopulationen på ön Ua Huka, undersöktes lorierna genom att bestämma fasta genomskärningslinjer i var och en av sex breda habitatgrupper på ön och därefter relatera täthetsuppskattningarna i varje habitat till förekomsten av denna habitattyp såsom den bestäms genom kartläggning av vegetation och flygfotografering. Vi bedömer, att ön för närvarande underhåller en population av ungefär 2 375 individer med ett minimum av 1 763 och maximum av 2 987. De högsta tätheterna förekom i botaniska trädgårdar och i kokosnöt- och fruktträdsodlingar. Även om populationen på Ua Huka alltså är ganska robust, är den inte desto mindre högst sårbar om råttor någonsin skulle nå ön; liknande populationer på öar har tidigare kollapsat inom 20 år efter det att råttor har införts. Det låga antalet lorier på öarna Nuku Hiva, Ua Pou och Fatu Iva uteslöt användning av genomskärningslinjer som på Ua Huka, istället utfördes intensiva sökningar genom de mest troliga habitaterna på dessa öar. Intervjuer med lokalbefolkningen gjordes och visade sig vara ett effektivt sätt att samla in information om troliga områden för att se fåglarna och mönster för hur antalet pihitier minskat över tiden. Trots intensiva ansträngningar kunde vi inte iaktta någon lori på Nuku Hiva medan vi under en veckas letande endast fann en individ i de övre delarna av en dal på Ua Pou. Under en treveckorsperiod på Fatu Iva gjordes endast åtta observationer av lorier, antingen som enskilda individer eller par. Alla iakttagelser gjordes i samma område på ön; det är därför högst troligt, att samma fåglar iakttogs flera gånger. Enligt våra observationer bedömer vi att mindre än tio och möjligen så få som tre individer finns kvar på Fatu Iva.

Aspekter på foder- och häckningsekologi

För att bättre förstå pihitins biologi studerade vi även aspekter på dess foder- och häckningspreferenser. Iakttagelser gjordes under ”genomskärningsundersökningarna” eller slumpmässigt när så var möjligt. Konsumtion av totalt 29 födoämnen iakttogs med fyra foderkällor, som svarade för mer än hälften av alla observationer, däribland mangofrukt, pollen och nektar från kokospalm, banan och blommor av den inhemska *Hibiscus tiliaceus*.

Möjliga häckningsplatser för lorier på Ua Huka lokaliserades av spanare, slumpmässiga iakttagelser och genom samråd med lokala markägare. Eftersom huvudsyftet var, att bestämma lorins potentiella förkärlek för tre trädslag, så att konstgjorda bon kunde placeras ut strategiskt i gynnade häckträd, definierade vi grovt boanvändning som en observation av en eller två individer, som aktivt undersökte eller nyttjade en hållighet i ett träd, även om en faktisk häckning inte skedde. Lorier iakttogs vid åtta tillfällen när de nyttjade eller undersökte bohålor i fyra trädslag, nämligen *Artocarpus altilis*, *Pometia pinnata*, *Pandanus tectorius* och *Hibiscus tiliaceus*.

Undersökning av råttor

På Ua Huka utförde vi en undersökning för att bekräfta ön råttfria status och koncentrerade oss på öns större byar under antagandet att skulle det finnas råttor på ön, vore det troligast att de först etablerade sig i ett befolkat centrum. Endast stillahavsråtta (*Rattus exulans*) och vanlig husmus (*Mus musculus*) fångades.

I Punahitahidalen på Fatu Iva fångade vi även råttor som en del av ett samarbetsprojekt med Fatu Iva Monarch Conservation Project, ett projekt som även drivs av Société d'Ornithologie de Polynésie för att hjälpa till med att bevara denna kritiskt hotade endemiska fjäril på Fatu Iva (Blainvillain and Ziembicki 2002). Totalt fångades fyra råttor på Fatu Iva; två stillahavsråttor och två svartråttor. Tidpunkten för ankomst och etablering av populationen av svartråttor på ön tros ha varit under mitten eller senare delen av 1990-talet. Även om omfattningen av deras utbredning över ön inte är känd, är det troligt att den nu sträcker sig över hela ön. Fatu Ivas storlek och otillgänglighet utesluter ett råttutrottningsprogram för hela ön. Emellertid kan ett samlat och strategiskt genomfört råttbegränsningsprogram vara ett effektivt sätt att begränsa numerären i specifika områden. Den största möjligheten och behovet av ett sådant program finns i områden som favoriseras av pihitin och Fatu Iva monarken samt i de områden, där de ligger i lokalbefolkningens intresse att begränsa råttpopulationerna (t.ex. kokosnötodlingar). Det är i sådana områden som våra begränsningsförsök i Punahitahidalen utfördes (se nedan).

Bevarandeansträngningar

Bevarandeåtgärder koncentrerades till öarna Fatu Iva och Ua Huka. Högsta prioritet för att bevara pihitin är att förhindra införande av svartråttor på Ua Huka på grund av öns robusta pihitipopulation och nuvarande råttfria status. Den största risken för oavsiktligt införande av råttor till Ua Huka är genom fripassagerare i last som anländer med fartyg till ön. För att minimera möjligheten försåg vi den lokala myndigheten med betade råttfällor, som sattes ut i hamnområdet.

Våra ansträngningar på ön Fatu Iva koncentrerades på att utrota råttor i Punahitahidalen – platsen för upprepade iakttagelser av pihiti och gynnsamma boträd – genom att placera ut betade fällor på regelbundna avstånd längs den övre delen av dalen. Vi avsåg även att åstadkomma säkra boområden genom att utplacering av konstgjorda, råttsäkra holkar och genom att göra potentiella boträd oåtkomliga för råttor. Bona bestod av pvc-rör och placerades på höjder varierande från 8 till 20 meter i träd, som vi konstaterat att pihiti fördrar att häcka i. Vi letade efter boträd på Fatu Iva inom det område, där lorier oftast hade iakttagits. Fastän vi inte fann några aktiva boträd, skyddades potentiella träd med bohål, vilka kan gynnas av lorier och som var relativt avskilda från andra, genom att använda skydd, som bestod av en 50 cm bred remsa av tunn metallplåt, placerad åtminstone två meter över basen av trädet. Där träden stod nära annan vegetation, avlägsnades grenar för att säkerställa att råttor inte skulle kunna klättra eller hoppa över till dem.

På grund av tidsbrist och de svårigheter och kostnader, som är förenade med att regelbundet återvända till Marquesasöarna, har vi tyvärr inte haft möjlighet att tillräckligt kunna utvärdera hur våra bevarandeåtgärder har fortskridit fram till i dag. Det är av speciellt intresse huruvida lorierna har kommit att använda de konstgjorda holkarna, som satts upp på Ua Huka och Fatu Iva och huruvida råttätheten har minskat signifikant samt om antalet lyckade häckningar av pihiti i Punahitahidalen på Fatu Iva har ökat som en följd av ansträngningarna att begränsa råttorna.

Samhällsengagemang och utbildning

Vi har dragit stor nytta av samråd och samarbete med lokalbefolkning samt samlat värdefull information om fördelning, historisk status och foder- och häckningsbiologi för arten genom samtal och intervjuer med en rad lokala innevånare. Åtskilliga individer blev mycket mer involverade i projektet genom att arbeta som guider och dela med sig av sina kunskaper om öarnas naturhistoria och en av dem anställdes för att utföra rättbegränsning på Fatu Iva. Lokalbefolkningens engagemang medförde också ett ökat medvetande hos öbefolkningen om läget för pihitin och andra fåglar på Marquesas samt de hälsojordsbruks- och miljöproblem som råttorna orsakar. Utdelning av affischer med pihitin och andra lokala fåglar till skolor och kommuncentra samt diskussioner under arbetets gång med kommunledare, inklusive lärare, poliser, regeringstjänstemän och markägare, bidrog också till samhällets utbildnings kampanj.

Framtida forskning och bevarande

Våra ansträngningar representerar ett första steg i ett forsknings- och bevarandeprogram som behövs för pihitin. Framtida forskningsprioriteringar kommer att kräva av undersökning av habitatbehov, häckningsbiologi och födosöksekologi för safirlorin under längre tidsperioder. Likaså behövs en grundligare förståelse av fördelningen och biologin hos svartråttor och deras påverkan på vinilorier och andra fåglar på Marquesas. Den enklaste, mest kostnadseffektiva och angelägna prioriteringen för safirlorin är att förhindra införsel av svartråttor på ön Ua Huka. Det synbara misslyckandet av omlokaliseringen av populationen på Fatu Iva och Ua Hua-populationens sårbarhet tyder på, att man allvarligt bör överväga att initiera en överföring av pihiti till en annan ö, lämpligast till Mohotani. Denna ö är obefolkad, anses vara fri från råttor och har synbarligen ett lämpligt habitat. Innan man emellertid genomför ett sådant företag, behövs mera forskning om artens biologi, habitatbehov och Mohotanis lämplighet. Ansträngningar för att bevara den återstående loripopulationen på Ua Pou, Fatu Iva och Nuku Iva kommer att kräva långsiktiga, arbetsintensiva och dyrbara åtgärder, om dessa populationer skall räddas från hotet från råttor. Sådana ansträngningar kommer att vara beroende av uthållig finansiering och engagemang och utbildning av lokalbefolkningen. Det finns visst utrymme och intresse för sådana projekt på Ua Pou och Fatu Iva. Det är signifikant att det för närvarande finns få möjligheter att mera generellt engagera och utbilda lokalbefolkningen i naturskyddsarbete och bevarandefrågor på Marquesasöarna i Stilla Havet. Lokal kapacitetsuppbyggnad är absolut nödvändig för att långsiktigt sköta och bevara det sköra paradiset på de tropiska öarna och deras fåglar.

Tack

Vi framför vårt uppriktiga tack till folket i Franska Polynesien och särskilt till dem på Marquesasöarna för deras generösa hjälp och stöd till projekt. Detta projekt har möjliggjorts av World Parrot Trust Action Grants-plan och ett mindre anslag från Birds Australia Parrot Association. Hjälp med logistik kom från Société d'Ornithologie de Polynesie och University of Adelaide.

Referenser

- Atkinson, I. A. E. (1985). Spread of commensal species of *Rattus* to oceanic islands and their effects on island avifaunas, ICBP Technical Publication 3: 35-81.
- Blanvillain, C. and M.R. Ziembicki (2002). Rapport de mission sur le Monarque de Fatu Hiva (*Pomarea whitneyi*) Société d'Ornithologie de Polynesie Papeete – Tahiti.
- Holyoak, D. T. and J-C Thibault (1984). 'Contribution à l'étude des oiseaux de Polynesie Orientale'. Paris, Memoires du Museum Nationale d'Histoire Naturelle.
- IUCN (2000). '2000 IUCN Red List of Threatened Species'. Gland International Union for Conservation of Nature and Natural Resources. Species Survival Commission.
- Kueler, C, A. Lieberman, A. Varney, P. Unitt, R. M. Sulpice, J Azua and B. Tehevini (1997). Translocation of Ultramarine Lorikeets *Vini ultramarina* in the Marquesas Islands: Ua Huka to Fatu Hiva. *Bird Conservation International* 7: 69-79
- Kueler, C, A. Lieberman, A. Varney, P. Unitt, R. M. Sulpice, J Azua and B. Tehevini (1997). A note on the 1997 survey of the translocated Ultramarine lorikeet *Vini ultramarina* population on Fatu Hiva. Marquesas Islands, French Polynesia. *Bird Conservation International* 7: 291-292.
- Martin J-L, J-C Thibault and V. Bretagnolle (2000). Black rats, island characteristics, and colonial nesting birds in the Mediterranean: consequence of an ancient introduction. *Conservation Biology* 14(5): 1452-1466.
- Steadman, D. W. (1989). Extinction of birds in Eastern Polynesia: a review of the record and comparisons with other Pacific island groups. *Journal of Archaeological Science* 16: 177-205.
- Ziembicki, M. R., P. Raust and C. Blanvillain (2003). Drastic decline in translocated Ultramarine Lorikeet population on Fatu Iva, Marquesas Islands, French Polynesia. *Re-Introduction News* 23: 17-18.

Uppfödning av stornäbbspapegojor i Sydafrika

Av WILLIAM. A. HORSFIELD

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Dan Paulsen

Det förefaller som om endast 60 to 70 stornäbbspapegojor har importerats till Sydafrika under de senaste 20 åren. Den handfull fåglar som fortfarande återfinns i samlingar härstammar från de senare importerna under 80-talet och tidigt 90-tal. Merridy Ballinger köpte ett par under 1993 och under årens lopp har hon genom envis annonsering lyckats köpa de få återstående fåglarna som var spridda över Sydafrika. Till en början var hennes försök att hitta dessa fåglar väldigt frustrerande. Men så plötsligt vände det och hon köpte ett halvt dussin obesläktade fåglar. Jag var otroligt imponerad av hennes entusiasm och hennes beslutsamhet att få arten etablerad och häckande. Det dröjde inte länge förrän hon fick sin första framgångsrika häckning. Jag bytte ett ungt par av rödpannade aror (*Ara rubrogenys*) mot mitt första par av stornäbbs papegojor under 1997. Paret hade häckat ett par gånger men säljaren misstänkte att honan dödade ungarna. Paret kom till ro snabbt och snart låg där två ägg. Jag bestämde mig för att ge dem en chans och de gjorde en magnifik insats med häckning och uppmatning av sina ungar.

Häckning

Detta första par kunde häcka 3-4 gånger per år om jag tog bort den första kullen ägg. Jag får två ägg per kull från mina par och vid ett tillfälle har det blivit tre ägg. Samma hona har vid två tillfällen lagt ett

enormt stort ägg med dubbla äggulor. Första gången var bägge gulorna befruktade men dog vid 17 dagars ålder och andra gången var ägget obefruktat. Från 10 ägg i min samling fåglar har jag fått följande information:

Äggstorlek varierar från 38-43 mm i längd med en vanlig längd om 40,25 mm.

Bredden på äggen skiftar från 26-32 mm med en vanlig bredd om 30,5 mm.

Vikten på äggen varierar från 14,7-24 gram med en normal vikt om 19,8 gram.

Äggen är rent vita och typiskt ovala och de lägges med två dagars intervall.

Vikten på nykläckta ungar varierar från 13,3 gram-17,9 gram med en normal vikt om 16,11 gram.

Ungarna är blinda och döva vid kläckningen och de är täckta av en sparsam fjäderdräkt av ljus gult dun ca 3,5 mm långt. Näbben är ljus orange och liknar formen hos ungarna av släktet *Eclectus*. Ägganden är framträdande. Ruvningen varar 26 dagar fram till att ägganden bryter igenom skalet första gången. Från denna tidpunkt till fullbordad kläckning uppgår tiden till 48 timmar. Ungen börjat avge sitt läte så snart den har tagit sig in i luftfickan och där hackat under några timmar. (En tabell över vikten på ungar från dag 1 till dag 42 finns tillgänglig men utelämnas i artikeln pga. utrymmesskäl.)

Kläckning

Stornäbbspapegojor kan lägga dubbla kullar och till och med tre kullar. För att öka antalet uppfödda ungar, lägger jag äggen från de två första kullarna i en äggkläckare. Äggen ligger i 37,5 ° C med en relativ fuktighet om 55 % i en kläckare från Grumbach. Lampor som avger ultraviolett ljus i bakteriehämmande syfte monterade i locket på kläckaren och ovanför vattentanken har visat sig vara framgångsrika genom att minska antalet patogener.

VIRUSKILL® används som desinfektionsmedel för kläckare och vattentank. Apparaterna har inbyggt varningssystem för hög och för låg temperatur, luftfuktighet och för vändning av äggen och detta system är anslutet till vårt inbrottslarm vilket innebär, att säkerhetsföretaget ringer mig om larm från kläckarna aktiveras när jag är borta. Vi har som säkerhet och skydd ett elektriskt stängsel, infraröda ljusstrålar, tränade vakhundar och farliga vaktposter i form av strutsar. En beväpnad snabbinsatsstyrka kan erhållas från en säkerhetsfirma som backup i händelse av ett nödläge.

Jag har kläckt ägg utan hjälp med stora variationer i viktförlust och använder inte längre en teknik som är standard för viktförlust. Jag fann att när jag försökte manipulera viktförlusten hos ägg som inte låg inom normalvikten, så förlorade jag av oförklarliga skäl dessa ägg. När jag gav upp och lät äggen vara och utvecklas utan påverkan så kläcktes de med gott resultat. Ett system som vänder äggen bestående av en underliggande matta som rör sig, är ett system som jag föredrar före rör eller brickor som lutar åt olika håll. Äggen hos stornäbbspapegojorna vänds automatiskt var 15-30 minut. Den relativa fuktigheten i kläckaren ökas till 70 % till ungen kläcks. Efter kläckning vägs ungen och matas en första gång med Ringers näringslösning och placeras sedan i en kuvös vid 37,2 grader Celsius. Temperaturen sänks med 0,2 grader om dagen och då ungen har fått sina första fjäderpennor ligger värmen på 30 grader.

Handuppmatning

Frånsett den första givan av Ringers näringslösning, får ungen Kaytees ara handuppmatningsfoder. Jag använder det mjukaste toalettpappret som underlag för ungarna och placerar dem i runda Tupperwareburkar, där de matas varannan timme. Om ungen väger mindre än 15 gram, matas den under hela natten men i andra fall så ges sista maten kl. 23.00 och första givan ges 06.00. När ungen har nått sin maxvikt (460-480 gram) ges en maximal volym uppmatningsfoder om 35 ml per gång. Större mängder foder medför att krävan tänjs ut för mycket och kan medföra krävförstoppning. Vi har funnit att så snart ungarna är mer eller mindre befjädrade och placerade två eller tre ungar per avvänjningsbur (40x60x60 cm) så börjar de smaka på fast föda som erbjuds dem. Ju senare fast föda erbjuds desto längre tar avvänjningen. Våra ungar är avvanda efter ungefär 13 veckan. Arten förefaller var särskilt mottaglig för svampinfektioner av *Candida*, och denna art är den enda bland flera andra olika arter i uppmatningsanläggningen som påvisat symptom på onormal svamptillväxt. Svampangreppen utvecklas på och runt tungan och närliggande ytor. Problemet kan lätt lösas genom behandling med Nystacid. För att denna behandling skall vara framgångsrik måste dropparna avges direkt i munnen tre gånger dagligen

senast 20-30 minuter före matning. Det är otjänligt att blanda medicinen i fodret då medlet då ej tas upp. Förmodligen kan orsaken till infektionen återfinnas i dieten.

Skötsel

Alla mina stornäbbspapegojor är placerade i avlånga, upphängda voljärer s.k. "suspended cages" med måtten 3,6 x 1,2 x 1,2 med 2,6 m utomhus och resterande del av buren befinner sig inomhus. Voljäreterna delas av med ett 60 cm mellanrum, där täta städsegröna buskar är planterade. Ett duschsystem ovan burarna gör det möjligt för fåglarna att duscha i varmt väder och bevattnar samtidigt växtligheten mellan burarna. Jag hade tidigare problem med att ungfåglarna bet av kramporna som höll samman burarna. Detta har fortsatt bland många av de starkare hanarna och de har bitit sönder tråd i nätet upp till 2.5 mm tjocklek. Detta destruktiva beteende startade alltid vid en ålder över 2 år och vi har inte sett detta bland våra yngre fåglar. De verkar vara väldigt nyfikna och undersöker varje skrymsle och vrå av voljären och de biter på allt som fångar deras uppmärksamhet. Vad beträffar krampor och nät visade sig detta till slut vara ödesdigert. Först tog jag bort alla krampor som höll samman burarna och ersatte dem med att trä en tråd emellan för att hålla nätdelarna samman. Fåglarna använde då sina näbbar som sidavbitare och klippte sönder denna tråd på nolltid. Vid samma tidpunkt började ett antal av fåglarna att se dåliga ut och en del började plocka sig. Och dumt nog så insåg jag inte, att det hade något med galvaniserat nät att göra utan jag fokuserade på deras diet. Först när ett antal av dessa fåglar hade dött gick det upp för mig att deras nivåer av zink var skyhöga. De hade faktiskt blivit kroniskt förgiftade av den gradvisa uppbyggnaden i kroppen av gnagandet på de galvaniserade kramporna och nätet. Numera används inte galvaniserat nät i deras voljärer och sittpinnarna sätts i V-formade hållare som popnitats i nätburen och där popniten sedan döljs av grenen. Jag har sedan dess byggt en rad av upphöjda voljärer för stornäbbspapegojor av 3,2 mm rostfritt nät och lyckligtvis kommer problemet med zink inte att återkomma.

Foder

Stornäbbspapegojor tillhör fåglarnas storätare och deras högtidstunder om dagarna är då maten serveras. De är speciellt förtjusta i nektarrika blommor och jag förser dem med färska blommor dagligen som plockats i min egen trädgård. Bland favoriterna återfinns flaskborstsblommor, kaprifolium, korallträdet blommor, hibiskus och penta. Bär från oxbär och eldtorn och alla palmdadlar ätes med förtjusning. De ratar fruktköttet på dadlarna och knäcker i stället nötterna och äter innehållet. Grenar från fruktträd som persika, mullbär, guava med mera skalas från sin bark och barken finfördelas. Sockerrör är en annan favorit. Jag ger dem även tallkottar och kokosnötsskal för avkoppling och nöje. Dieten består av blötlagda solrosfrön, råg, korn, vete, röd och vit durra, kokta ärtor och bönor, speciellt mungbönor och hel kokt majs. Jag har sett fåglar som haft en för hög proteinfaktor i dieten vilket medfört njurproblem och till och med gikt och de proteinrika bönorna och ärtorna kan behöva ransoneras. Olika färska grönsaker och frukter ges också som äpple, päron, morötter, gröna bönor, spenat, broccoli, pumpa, squash, rödbetor, sötpotatis, tomater, kiwi, meloner, papaya, mango, pepparfrukter och chilipeppar. Spirulina och gräsextrakt ges omväxlande med kommersiellt framställda vitaminer och mineraler.

Beteende

De vuxna fåglarna har inget starkt band emellan könen i paret och liknar mycket ädelpapegojorna. Honan är dominant trots hennes mindre storlek och mindre näbb än hanens. Fåglarna kan oftast ses sitta i var sin ände av samma sittpinne och honan håller ofta hanen borta från området närmast boet. Parning följs av äggläggning inom 2-3 veckor, under vilken tid honan tillbringar mer och mer tid inne i holken. Hanen är nyfiken på att se varhän hon har försvunnit men han går normalt inte in i holken förrän äggen har kläckts. Honan värmer ungarna tills de har fått sitt tjocka vita dun och då börjar hon lämna dem. Kall väderlek kan göra det nödvändigt att ta in ungarna för att förhindra att de kyls ned under kalla nätter. Jag använder fasta ringar i rostfritt stål av en storlek om 12 mm. Jag har försökt med ädelpapegojor som fosterföräldrar och detta har visat sig vara en stor framgång. Vissa honor bland ädelpapegojorna kan bli elaka mot sina nykläckta ungar av honkön, när honan vill lägga en ny kull och kan till och med allvarligt skada ungarna i oprovocerade attacker. Detta är ett bekymmer när föräldrauppmatade ungar är flygga men ännu inte självständiga. Detta beteende har inte setts då ädelpapegojor har matat upp ungar av honkön av stornäbbspapegojor.

Kanske kan den orange färgen på näbben ha en lugnande inverkan på den äggsjuka och lynniga ädelpapegojhanan. När så ungarna är självständiga och, oavsett om de är handmatade eller föräldrappmatade, föredrar jag att placera dem i små sociala grupper i voljärer som vätter mot burar med vuxna par. Efter ett par månader i dessa grupper har en social hiarkisk rangordning utvecklats och man måste se upp så att ingen unge blir mobbad. Vid 12 månaders ålder placerar jag de unga fåglarna i par med deras kommande partner. Häckning kan förväntas vid en ålder om 3-4 år.

Slutsats

Tillsammans med Merridy Ballinger, uppgår vårt sammanlagda antal stornäbbspapegojor till 23 stycken. Vi känner till 6 fåglar som inte häckar, vilket medför att det totala antalet av denna art i Sydafrika uppgår till 29. Jag behöver fokusera våra ansträngningar på att öka produktiviteten, och spara unga fåglar för att öka på häckparen till åtminstone 15 par. Att ha det största antalet av den anslående *Tanygnathus megalorynchos* utgör ett ansvar och jag skall försöka att göra mitt yttersta för att försöka säkra denna anslående och oberoende fågels framtid på vår kontinent. Slutligen så vill jag gärna höra från och brevväxla med andra uppfödare av denna art och hör om deras vedermödor och motgångar.

Sedan ovanstående skrevs har William fött upp ytterligare sex stornäbbspapegojor.

Svartkindad dvärgpapegoja i Zambia **Av LOUISE S. WARBURTON, Universitet i Natal, Syd Afrika** **PsittaScene, februari 2004**

www.worldparrottrust.org

Översättning Dan Paulsen

Denna studie genomfördes i syfte att undersöka ekologin hos den svartkindade dvärgpapegojan (*Agapornis nigrigenis*) i vilt tillstånd. Före denna studie var föga känt om ekologin hos denna papegoja eller andra medlemmar av släktet *Agapornis*. Den svartkindade dvärgpapegojan är klassificerad som hotad, den har genomgått en allvarlig populationsnedgång och dess utbredningsområde har reducerats, vilket arten, av huvudsakligen spekulativa orsaker, aldrig har återhämtat sig från. Det primära målet med detta projekt var att belysa den grundläggande biologin hos den svartkindade dvärgpapegojan och bestämma de bevarandeåtgärder som är nödvändiga för att bevara arten i det vilda.

Fältarbete utfördes genom artens utbredningsområde i sydvästra Zambia under tjugotvå månader mellan maj och december 1998; mars och december 1999 och februari och maj 2000. Ett utbildningsprojekt med fokus på den svartkindade dvärgpapegojans bevarande genomfördes med de lokala skolorna, byinnevånarna och anställda inom Zambia Wildlife Authority under september 2001.

Historiska dokument rörande utbredningen av svartkindad dvärgpapegoja, både inom och utom Zambia, är få, anekdotiska och ofta misskrediterade, och man rekommenderar att arten skall anses vara endemisk för Zambia. Inom dess huvudsakliga utbredningsområde påvisar arten en ihopklumpad och lokaliserad utbredning i anslutning till skogsområden med mopaneträd och permanenta vattenhål. Två underpopulationer förekommer och de verkar vara skilda från varandra.

De svartkindade dvärgpapegojorna var mest aktiva under morgontimmarna och under sen eftermiddag, under vilka tider de bildade de största dagliga flockarna, vilket överensstämmer med aktiviteter rörande intagande av föda och vatten. De minsta flockarna förekom vid samling inför natten. På det hela taget var flockstorlekarna betydligt större under den torra säsongen då fåglarna inte häckar.

Svartkindade dvärgpapegojor iakttogs inta föda från 39 arter. Födan bestod av fröer, blad, blommor (speciellt nektar) fruktkött, ryggradslösa djur, bark, lavar, kåda, och jord. De använde olika tekniker vid födointag. Födosök på marken var vanligast, med liten tids- eller rumsvariation. Födosök i träden bland grenarna varierade beroende på säsong och tillgänglighet. Arten påvisade ingen preferens för någon typ av foder och den är inte beroende av någon begränsad födoresurs.

Svartkindad dvärgpapegoja äter av två jordbruksgrödor. Det framkom inga bevis för att arten skulle utöka sitt utbredningsområde under den tid då grödorna mognade, eller att arten skulle vara beroende av en gröda för överlevnad. Tiden då grödorna var mogna sammanföll med artens häckningssäsong. Arten

anses allmänt som ett skadedjur för grödorna och 18 % av hirskolvarna påvisar mer än 20 % skada under tiden då hirsden mognar. Lokala bönder försöker att skydda sin gröda på olika sätt, men metoderna är ineffektiva och sällan dödliga för arten. Vikten av att höja den lokala toleransen för arten genom utbildningsprogram betonas.

Denna studie presenterar de första data rörande häckning för arten. Häckning förekom från mitten till sent i januari till tidig maj. En enda kull matades upp av de flesta paren för varje häckningscykel. Sjuttioåtta bon anträffades och de mättes. Man misstänker att ett par föredrar samma boplatser år efter år. Även om häckningsbeteendet inte var kooperativt, anträffades de flesta bona i en löst sammansatt formation. Inget av det material som användes till bobyggnad förekom i begränsad omfattning, eller kunde anses påverka utgången av populationens reproduktionsresultat. Även uppvaktning, parning, föräldrarnas omvårdnad och ungarbeteendets rapportering. Data rörande kullstorlek, intervall för äggläggning och häckningsframgång för fångenskapshållna fåglar är inkluderad. En unge påvisade positivt resultat för Psittacine Beak and Feather Disease Virus (PBFDV). Andra observationer antyder att PBFDV förekommer i den vilda populationen.

Svartkindade dvärgpapegojor går ofta till nattvila i naturligt formade håligheter i levande mopaneträd. Dessa håligheter förkom i en löst sammanklumpad fördelning. Svartkindad dvärgpapegoja är starkt beroende av vattentillgång i form av öppna vattenytor och arten behöver dricka minst två gånger dagligen. Dvärgpapegojorna är väldigt vaksamma då de dricker och de dricker inta av vattnet om vattenhållet aktivt störs av boskap eller människor. Tillgången på vatten är en begränsande faktor för arten. Den gradvisa uttorkningen av artens habitat verkar utgöra den huvudsakliga orsaken till tillbakagången av dess lilla utbredningsområde. Under senare år (1950-1997) har den årliga regnmängden minskat vilket har resulterat i ytterligare minskning av artens redan hårt begränsade utbredningsområde och gjort arten än mer beroende av artificiella vattenhål.

Artens bevarandeåtgärder bör prioriteras med avseende på underhåll av redan befintliga vattenhål samt att skapa nya med minimal störning, vidmakthålla förbudet mot handel med vildfångade fåglar av denna art, fortsatt miljöutbildning i lokala skolor där bevarandet av arten skall framhävas samt övervaka arten när man under den torra årstiden räknar vattenhål.

Erkännanden

Projektet har sponsrats av Loro Parque Fundacion, WPT (Canada), The Parrot Society, BOU, NRF, WCS, Zambezi Society (UK), IFAW, Lovebird (1990) Society, ZCSP, och The Society for Conservation in Aviculture. British Airways Assisting Conservation och Station Africa här även de bidragit.

WPT Expedition 2003 del 2

Av ROSEMARY LOW

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Dan Paulsen

Fokus på Bolivias hotade aror

I fjolårets november nummer av PsittaScene berättade jag om Peru delen av den första WPT medlemsexpeditionen någonsin som genomfördes under augusti månad 2003. I denna artikel kommer jag att beskriva vår korta men spännande vistelse i Bolivia, innan vi fortsatte vidare till Peru. Vi var nio stycken på resan, fyra från England och fem från Amerika och vi möttes allihop i Santa Cruz, Bolivias blåsiga huvudstad. På flygplatsen möttes vi av Jean-Paul Ayala från Green Bolivia, som följde oss genom vår bolivianska del av vårt äventyr. Nästa morgon flög vi så till Cochabamba och tog sedan en annan kortare flygning till Trinidad, och flygningen gav oss spännande vyer över den andinska bergskedjan. Vår första destination var Llanos de Moxos där vi skulle söka efter den blåstrupiga aran (*Ara glaucogularis*), en av världens mest sällsynta papegojor (se PS feb. 02).

För att nå området där arten förekommer färdades vi genom de för säsongen översvämmade låglänta savannerna i staten Beni. Fågelskådningen längs denna huvudväg tillhör en av de främsta i världen och inte olik Panatanalregionen i Brasilien. Enstaka palmträd och ett antal termithögar dekorerar savannen som är täckt med lågt starrgräs. Stora jabirustorkar (*Jabiru mycteria*) sågs under födosök vid väggkanten,

klumpiga på marken men spektakulära i luften. Jacanas (*Jacana jacana*) klev på vattenliljor i de små pölna, de gulaktiga undervingtäckarna glänsande i solskenet och en och annan Crested Screamer (*Chauna torquata*) stor som en kalkon, men med ett ljudligt trumpetande läte, tog till vingarna. Ståtliga Cocihägrar (*Ardea cocoi*) som är vanligt förekommande, flaxar graciöst iväg med när våra två fordon närmar sig.

Från grusvägen (som så sent som veckan innan hade ansetts som omöjlig att trafikera pga. regnet) kan ett stort antal papegojor ses under flykt: den vanliga gråhuvade kilstjärtsparakiten (*Aratinga weddellii*), brunpannad ara (*Ara severa*) och blåhuvad papegoja (*Pionus menstruus*) som äter på de gula blommorna av ett Cosoriotråd. Vi åker mot the Blue-throated Macaw Lodge, som ligger nära Rio Mamore och 68 km från Trinidad som är närmaste stad. Lodgen som nyligen byggdes för att erbjuda bostad åt de sällsynta turister som kommer till denna avlägsna belägna ranch som omfattar mer än 100 000 hektar. Vi hoppas få en glimt av, vad som troligen är den mest sällsynta papegojan i världen näst Spix ara. Det förtjänas att påpeka att endast fyra arter aror är endemiska för ett land: Spix ara och Lears ara för Brasilien och den blåstrupiga och rödpannade aran för Bolivia. Bägge de brasilianska arterna är klassade som strakt hotade och de bolivianska arterna som hotade.

Endast ca 50 stycken blåstrupiga aror tros existera kvar i deras habitat av palmdungar utspridda på savannen som används för betande kreatur. Situationen för denna art är att den såvitt känt är endast förekommer på privatägd mark: de förmögna landägarna befinner sig många mil därifrån i städerna, kanske helt utan kontakt med naturen. Boskapsskötarna och deras familjer har därför kommit att bli de mest viktiga personerna beträffande denna mycket vackra aras framtid.

Den har sedan länge funnit en plats i mitt hjärta sedan jag hade det första paret som häckade i Europa (Loro Parque). Jag har ambivalenta känslor för detta. Orsaken till att denna ara är starkt hotad beror på stölden från naturen av så många exemplar under tidiga 1980 talet, strax efter att dess population upptäcktes av fångstmän. Ironiskt nog upptäcktes inte denna art av vetenskapsmännen förrän 1992. Under 1983 placerades den på CITES Appendix I och Bolivia slutade att exportera papegojor. Denna illegala handel fortsatte ett tag - kanske tills denna art var för svår att hitta i det vilda.

Den bild jag hade framför mig av dem som fångar så sällsynta arter var av magra, hårdföra män som inte brydde sig om de fåglar de fångade. Denna mentala bild slogs i spillror när jag träffade Pocho, en före detta fångstman, som nu var vår guide. Nästa morgon lämnade vi lodgen före det första dagsljuset för att färdas över två timmar på väg för att nå fram till en dunge av palmer. När solen kom upp såg vi gulnackade aror (*Ara* eller *Propyrrhura auricollis*) som flög längs vägen. När vi nådde vår destination så korsade vi ett träskområde till fots (utrustade med stövlar som inköpts i Trinidad) för att nå palmdungen. När vi gick flög blågula och grönvingade aror över oss i en sprudlande och tidig morgonflygning.

Då vi nådde palmdungen så tog ett par gulpannade amasoner (*Amazona ochrocephala nattereri*) till vingarna. Vi satt tysta på fallna trädstammar i den låga skogen som dominerades av palmer främst Schleeapalmer. Stora döda palmblad, 3 meter långa, hängde från dem som långa sjabbiga kjolar. Det var snustorrt i undervegetationen och palmerna blandades med mycket låga buskar och ett antal ruttna stammar. Männen öppnade med hjälp av en machete palmnötterna så att vi kunde fotografera insidan. Men blåstrupiga aror är skygga, vi måste vara tysta.

Kunnig guide

Då jag satt intill Pocho blev jag nyfiken på att få veta hur han var inblandad i handeln med dessa aror. Han var mycket kunnig beträffande de lokalt förekommande fåglarna och senare, då jag satt och skådade fåglar med honom, blev hans kärlek till fåglarna uppenbar. Då jag tog mod till mig och frågade hur många *glaucoularis* han hade fångat gav han mig vad som jag trodde var ett ärligt svar. ”Ocho” (åtta stycken). Det var som han sa, ”muy dificil” (mycket svårt) att fånga denna vaksamma art. Dessa dagar så kommer det fortfarande män från långt ifrån och ber om upplysningar angående var arorna kan fångas. Han talar om för dem att det inte finns några kvar.

Vi satt och väntade i timmar. Ett par brunpannade aror flög över. Duvornas läte och det rinnande lockropet från oropendolas var de enda ljuden. Vi underhölls av ett förtjusande par av Roufus-tailed Jacamars (*Galbula ruficuda*) som med metallisk grön fjäderdräkt liknade enorma kolibrier. Klockan 10.45 flög ett par blå och gula aror över oss. Jag ställde mig snabbt upp då jag hörde dem skrika – ett

högre skrik, mera skrämmande till lätet och ej så dovt som det från de blågula arorna. De var blåstrupiga aror! De såg magnifika ut i flykt, solen lyste upp deras strålande nyanser av turkosblått och gult. Jean-Paul, Tanya och jag följde efter i den riktning de hade flugit för att hitta en i paret sittande på en gren i ett stort lövfällande träd. Jag kikade på dess ansikte genom min kikare och upphävde en belåten suck då jag förställde mig att detta var den enda chans att få observera en av mina favoritarter. Jag var överförtjust över att Tanya filmade denna sällsynta sekvens med sin videokamera och hon erhöll några fina bilder.

Snart så besöktes vi av en pratsam familj av grönvingade aror. Vid flera tillfällen så flög de vuxna fåglarna under total tystnad, för att så avge ett skrik när de såg att vi fortfarande var kvar. Deras ”småungar” hade parkerats i ett stort träd en liten bit bort. De verkade inte vara rädda av vår närvaro – bara nyfikna. Vid femsnåret var solen på väg ned, ett orange klot på himmelen, när vi begav oss tillbaka genom träsket. Fem blå och gula aror flög långt bort.

En bit ned längs vägen stannade vi för att dela ut färgkritor, pennor och ritblock till en upphetsad grupp av lokala barn med stora gnistrande ögon. Vi hade köpt dessa saker i Trinidad som ett litet bidrag till byn och minst lika viktigt för att understryka idén och tanken att de turister som kommer för att se arorna är indirekt bra för dem, och därför är det värt att bevara arorna. Klockan var över 21.00 när vi kom tillbaka till lodgen, vi var trötta men belåtna.

Nästa morgon åkte vi klockan 07.00 för att återvända längs vägen till Trinidad, medan en dimma hängde just över marken över den vida utsikten över den palmbeströdda savannen. Varje ursäkt för att stanna medförde att en mängd fåglar, inkluderande sparvpapegojor (*Forpus crassirostris flavescens*), pavuaparakiter (*Aratinga leucophthalmus*) och en flock om 13 små och ovanliga ibis (*Phimus infuscatus*) som satt på grenar nära vägen. Det vinterblommande Tabebuia-trädet bidrog med oväntade färgklickar till landskapet. Först kommer de med strålande djupt rosa blommor, följt av träd med gula och vita blommor. En del av de lägre palmer som är motståndskraftiga mot bränder var brända av de årligen återkommande bränder på savannen som drar till sig dussintals av fåglar som äter av de insekter och djur som flyr undan lågorna. Det tidiga morgonlandskapet var fyllt av fågelsång och det skarpa lätet från parakiter. Storkar, jabiru och skedstorkar samlades runt ett vattenhål och en grupp av kapybarer lämnade vattnet i storleksordning. På vägen framför oss drack sex stycken gråhuvade kilstjärtsparakiter från en vattenpöl. Vi ville gärna dröja kvar – men vi hade ju ett plan att passa!

Vår grupp flög till Cochabamba och sedan till Santa Cruz två korta flygningar som innebar att vi hade eftermiddagen för egen disposition i Santa Cruz. Denna stad hade liten dragningskraft på mig så jag besökte återigen stadens zoo. (Vi hade ett kort stopp där tidigare under vår stadsrundtur) Det var en intressant om än inte helt glädjande upplevelse. Mitt främsta minne är av en grupp rödpannade aror som badade och rullade runt i sin pool. De var en syn för gudar! De flesta papegojorna hölls i små och överbefolkade burar trots förekomsten av en stor välplanterad voljär där många av dem kunde ha framlevt ett underbart liv. Det var sorgligt att se en ensam men vacker rosenhuvad papegoja (*Pionus tumultuosus*). En hjärtskärande syn var den av ett par apörnar (en av världens mest majestätiska fåglar) i en voljär som var outhärdligt liten.

Nästa morgon, den 23 augusti, körde vi till utkanterna av Santa Cruz och genom små städer, med stopp för att köpa små bananer och goda tangeriner från två småflickor. När vi passerade såg vi två stycken maximilianpapegojor sittande i en buske invid vägen och en gång när vi stannade såg vi en flock med blåhuvade kilstjärtsparakiter (*Aratinga a. acuticaudata*). Landskapet förändrades under tiden vi körde och de små städerna gav vika för en frodig landsbygd och sedan för en öken med stora kaktusar. På 1 800 m öh nådde vi så den lilla staden Comarapa, vår bas för de följande två nätterna. När vi passerade en dam kom vi till en mycket brant sluttning på grusvägen som våra fordon inte kunde ta sig upp på första försöket. Vi kände att ta det säkra före det osäkra och klev av för att låta förarna ta sig an uppgiften.

25 km väster om Comarapa fick vi spektakulära vyer över den gröna konstbevattnade Misquedalen långt nedanför oss. Små hus byggda av saltorkat tegel var som prickar på fälten, omgivna av träd och enorma kaktusar. Jordbrukare som hade jordnötter som huvudsaklig gröda arbetade i solskenet. Jordnötter: ledtråden till vår nästa art! Rätt, vi letade efter Bolivias nästa endemiska ara art: den rödpannade aran (*Ara rubrogenys*). Denna art förekommer endast i ett område, som är som en prick på kartan över centrala Bolivia, denna hotade art bebor ett märkligt utbredningsområde för en ara: ett torrt

och ofruktbart bergsområde beväxt med buskar på en höjd över havet om 1100 till 2500 meter. Utbredningsområdet för arten är litet, uppenbarligen endast 180 km från norr till söder och 150 km från öster till väster.

Artens totala population är svår att uppskatta men överstiger troligen ej 1000 individer. Mellan 1973, när arten introducerades för fågelhobbyn, och 1983 när arten placerades på CITES Appendix I, fångades och exporterades det hundratals fåglar. Det är osäkert vilken inverkan detta hade på artens population i skenet av att arten är ansedd som ett skadedjur bland de jordbrukare som lever av jordnöt och majs skörden. Artens huvudsakliga problem nu är att hela dess utbredningsområde har förvandlats till jordbruksmark.

Människorna är fattiga

Människorna här är så fattiga att framgång eller motgång med skörden är totalt avgörande för deras överlevnad. Varför skulle de skydda de aror som gör raid efter raid bland deras skörd? Det finns bara en orsak; potentialen för eko turism. Jag såg just vad detta innebar påföljande dag då vi gav pengar till en gammal och rynkig jordnötsfarmare över vars ägor vi hade gått. Med en hand hård som garvat läder pressade han sedlarna mot sin mun och tog oss sedan i hand. Vi hade förmodligen gett honom mer pengar än vad han skulle få ut av skörden av den potatis som han skulle sätta nästa vecka. Vi kände alla att detta var det bästa sättet att betona för denna jordbruksbygd att de rödpannade arorna är värdefulla som en möjlighet till en extra inkomstkälla trots den eventuella skada som de kan göra på skörden.

Vår första eftermiddag i Misquedalen var en besvikelse. Vinden var så stark att vi var tvungna att hålla fast i Jean-Pauls tubkikare för att det inte skulle blåsa bort. Efter ett tag hörde vi rop från aror och fick en kort glimt av fåglar i fjärran då de flög ned för berget. Men vinden var så stark att de stannade inte. Solen lyste upp deras undre vingtäckare för en kort stund då åtta fåglar flög högt över oss för att uppsöka en plats att slå sig ned på någonstans i bergen. Vi återvände till Comarapa, med endast ett kort stopp för att studera ett verkligt magnifikt par av hackspettar (*Phloeocastres leucopogon*). Tidigt nästa morgon var vi tillbaka i dalen, fulla av förväntan. På en gång ökade vår förväntan: på ett fält nedanför oss kunde vi se och höra en flock aror. Fler och fler flög in. Upphetsad räknade jag antalet till 45 – men de var fler än så! Jean-Paul var förtjust. Detta var den största flock han hade sett på flera år.

Lekfulla och hungriga

Jag lutade mig mot landrovern med en alpacka schal över axlarna (det var kallt här uppe!) Långt under kunde jag se hur arorna lekte och åt med an de gnabbades med varandra eller gick omkring eller hängde upp och ned och visade upp sina orange undersidor på vingarna. Genom tubkikaren försökte jag räkna ungfågeln. I en grupp om 15 fåglar var där tre möjligen fyra. Den skarpa färgen hos arorna stod i stark kontrast mot den rödbruna, steniga jorden, de grå träden med ljusgröna blad och de höga kaktusarna pelarformade eller förgrenade. Det förekom en underhållande växelverkan mellan en ung ara som att på en gren i ett träd och två nötskrikor (*Cyanocorax chrysops*). Vid sin unga ålder och med en nära uppbackning av en vuxen fågel så var den unga aran bestämd och ville befästa sin auktoritet. Även när den vuxna fågeln flög i väg så ville inte ungfågeln ge upp. Nötskrikorna tvingades hålla sig längst ut på grenen tills de gav upp för den överväldigande vikten av sin papegojgranne och de flög besegrade iväg.

Vi klättrade ned för slänten till fältet där arorna åt av resterna av majs från den senaste skörden. Efter att ha hoppat över två bäckar och klättrat över ett antal stättor tog vi oss närmre och närmre. Medan vi gjorde detta så störde vi en familj av blåpannade amasonpapegojor (*Amazona aestiva xanthopteryx*) som hade ätit i toppen av ett blommande träd. Jag var ledsen för att de flög iväg. De bolivianska fåglarna av denna art är utan tvekan de mest anslående för artens utbredningsområde. De unga arorna som känns igen på sin bruna panna och brist på orange färg, var oförsiktiga och var de sista att flyga iväg från fågelskådarna. Ett par satt mitt på fältet, till synes omedvetna av faran. De vuxna åt, de plockade upp bitar av majs som lämnats kvar efter skörden; de förflyttade sig längre bort men stannade ytterligare en timme eller mer. Sakta så avvek de och vi lämnade vid 11.00. Vid vår återkomst till Comarapa njöt vi av den färggranna och livliga söndags marknaden, ett stort lokalt evenemang var man kunde köpa allt från torkade cocabladd till levande kalkoner.

Vid tretiden så begav vi oss åter tillbaka till Misquedalen för ett eventuellt få möjlighet till att ta fler foton. På vägen stannade vi för att iaktta fem stycken andinska kondorer (*Vultur gryphus*) som cirklade

högt över oss, och en grupp med blåhuvade kilstjärtsparakiter som satt och vilade sig och plockade sig i ett träd intill vägen.

Våra aror var där, på samma fält, och vi klättrade ned för att studera dem igen. Denna gång hade vi tur: solen kom fram, och förvandlade dem till ett kalejdoskop av blått, ljus grönt och orange medan de gled ned mot fältet i deras typiska fladdrande och nervösa flygstil. Kamerornas slutare klickade medan fåglarna blev allt djärvare och flög över oss, troligen lika nyfikna på dessa människor som inte brukade jorden som vi var betagna av deras skönhet. Personer som har sett denna art i frihet tycker att den är den vackraste bland alla aror i flykt. Uppfriska ditt minne med de häpnadsväckande fotona i PS som tog upp två sidor i november 2002 numret. När en flock landar i en trädtopp är det som om trädet plötsligt slår ut i orange blommor! Ibland verkar det som om att arorna hänger i luften med ett enda syfte: att visa sina eldfärgade undersidor.

Vi lämnade dem med bestående minnen av deras skönhet. Motvilligt lämnade vi skogens tystnad vid 21.00 för den fem timmar långa bilfärden tillbaka till Santa Cruz. Vi gjorde ett stopp i byn Torrecillas, inte långt från skogen, för att fotografera de typiska dammiga sidogatorna med sina säregna och små hus. Den sena eftermiddagen erbjöd möjlighet till inköp av souvenirer och den underbara alppackatröjan kommer för alltid att påminna oss om resan.

Pachecos sjukdom: en "papegojdödare" från Guyana
Av Gino Conzo, DVM, PhD, praktiserande fågelveterinär, Neapel, Italien
PsittaScene februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Bo Gerre

Pachecos sjukdom (Pacheco's Parrots Disease, PPD) är en för papegojfåglar dödlig sjukdom, förbunden med papegojor, som importerats från länder i Sydamerika. Vanligen börjar förluster orsakade av PPD efter en till två veckor (vilket anses vara inkubationstiden för PPD) efter det en sändning anlänt till karantänsstationen. Flertalet angripna utvecklar fåglar den perakuta formen (utan tidigare sjukdomssymptom, övs. anm.) och dör plötsligt utan att visa några symptom i förväg. Anorexi, slöhet, uppburrade fjädrar och typisk gul, vattnig avföring är de tecken man vanligen ser i det akuta stadiet. I båda fallen är smittospridningen och dödligheten snabb och når ibland 100 % av de påverkade fåglarna. PPD orsakas av ett herpesvirus (Psittacid Herpesvirus, PsiHV), ett virus som har förmåga att snabbt förstöra cellerna i lever, mjälte och njurar hos den smittade fågeln. Vid obduktion visar sig en typisk vävnadsdöd i de ovannämnda organen, vilken ibland förvärras av blödande tarmkatarr. Dessa tecken och historien (nyligen importerade fåglar) tyder ofta på PPD och bekräftas av histologisk undersökning av leverceller, virusodling och, på senare tid, DNA-prov.

Pachecos sjukdom är ett typiskt exempel på en stressrelaterad sjukdom. PsiHV kan under lång tid latent smitta fåglar, men när värddjurets immunförsvar blir försvagat av stress, kan "balansen" lätt brytas och virus kan sprida sig genom papegojans organism och nå målorgan. Det här är precis vad som händer med importerade papegojor. Några papegojor är latent smittade i sitt hemland; när de har fångats påverkar alla stressfaktorer förbundna med importen (fångst, överbefolkning, byta av föda, klimatförändring, frakt, etc.) försvagningen av immunförsvaret och den därpå följande utvecklingen av PPD. Smittade fåglar (som synbarligen är i god hälsa vid ankomsten) sprider stora mängder virus med avföring eller nässekret och smittar snabbt andra papegojor i samma inrättning. Utan noggrann åtskillnad mellan de olika papegojsändningarna och sträng hälsokontroll kan alla papegojor i karantänanstalten snabbt utveckla PPD. Fastän de flesta arter från nya världen betraktas som mycket mottagliga för PPD, kan alla papegojor dö av denna sjukdom. Amasoner, rödgumpspapegojor, aror och munkparakiter är särskilt känsliga för PPD och ofta dör alla smittade fåglar i samma sändning inom några dagar efter det första dödsfallet. Andra arter visar en mellankänslighet, medan några parakiter (huvudsakligen nandaya- och patagonienparakiter) mycket sällan dör och visar ofta inget tecken på sjukdom, även om PsiHV finns i deras kroppar. Dessa parakiter anses som mycket "farliga", eftersom de är friska bärare av PsiHV och kan sprida PPD bland alla de papegojor som de lever tillsammans med (häckningsanläggningar, fågelaffärer, etc.....).

PPD är mycket vanligt förekommande hos papegojor som kommer från Guyana. Data som kommer från fågelveterinärer, som arbetar på karantänsstationer i Belgien, Holland, Italien och Spanien (personliga samtal), påvisar konstant den högsta dödligheten (mycket nära 100 % av införda fåglar) hos venezuelaamasoner (*Amazona amazonica*) importerade från Guyana, följda av andra arter av släktena Amazona, Ara, Pionus, Pionites och Deroptys i samma sändning. Den höga dödligheten hos venezuelaamasoner beror troligen på det stora antalet importerade papegojor i varje sändning och de dåliga förhållanden (överbefolkning, dålig hygien) under vilka de är inhysta under karantänstiden. Det är mindre vanligt att upptäcka PPD-utbrott hos papegojor (huvudsakligen munkparakiter) importerade från Argentina. Kilstjärtsparakiter från detta land ökar chanserna att importera bärare av PsiHV.

Försök att behandla eller förebygga PPD är sällan effektiva. Det är svårt att vaccinera papegojor mot PPD, på grund av det finns olika PsiHV serotyper (utan krossreaktion¹); därför är papegojor som vaccinerats med PsiHV1-serotyp inklusive vaccin (det enda i handeln) inte skyddade mot andra PsiHV-förbundna infektioner. Dessutom gör stresstillståndet hos nyimporterade papegojor deras immunsystem dåligt mottagligt för vaccination. En behandling av papegojor baserad på Acyclovir (ett antiviruläkemedel, som används för att behandla olika infektioner av herpesvirus) kan minska risken för att virus sprids till friska fåglar, men det är inte effektivt för att behandla redan smittade fåglar. Med ovanstående faktorer som grundval verkar importförbud för papegojor från Sydamerikanska PPD-endemiska länder (huvudsakligen Guyana) för närvarande vara det enda effektiva sättet att undvika att ett stort antal vilda papegojor dör och att PPD sprids i de europeiska länderna. EU kräver att alla importerade fåglar skall åtföljas av ett hälsointyg och att de måste komma från länder, som är medlemmar av Office International des Epizooties (OIE). WPT har skrivit till berörda myndigheter för att uppmana dem att visa denna viktiga fråga vederbörlig uppmärksamhet.

PsittaNytt

Kycklingimport från Thailand tillfälligt stoppad DEFRA, Nyhetsmeddelande den 23 januari 2004

EU-kommissionen har stoppat import av alla kycklingar och kycklingprodukter från Thailand till EU. Detta följer på bekräftelse i dag av "fågelinfluensa" (Highly Pathogenic Avian Influenza – HPAI) i Thailand.

Parallellt med detta har Defra utfärdat förbud mot import av sådant kycklingkött och kycklingprodukter till England.

Ben Bradshaw, minister för djurhälsa i departementet för miljö, livsmedel, landsbygdsärenden sade:

"Fågelinfluensa är en mycket smittosam fjäderfäsjukdom, som kan överföras till människor genom direktkontakt med levande fjäderfän. Import av levande fåglar och ägg för kläckning är redan förbjuden.

Jag är mycket angelägen att försäkra, att vi gör allt som är möjligt för att förhindra att sjukdomen sprids till fjäderfäbesättningar i UK via import av kycklingkött. Även om vi har bedömt risken för att införa viruset i kött eller köttprodukter som liten, kan vi inte ta några chanser. Vi har därför följt utvecklingen av denna sjukdom i Sydostasien mycket noga och när den nu har bekräftats i Thailand, välkomnar jag den snabba åtgärd, som kommissionen tagit att stoppa importen."

Information finns på www.worldparrottrust.org/news/avianflu

Trängande behov av digitalkamera av god kvalitet

Guiselle Monge Arias och Oliver Chassots arbete med den stora gröna aran har ofta presenterats på dessa sidor. De är nu i trängande behov av en bra digitalkamera att användas under deras möten nästan varje vecka, för deras workshops och framtagning av undervisningsmaterial (såsom att göra affischer). Om

¹ Med krossreaktion (i det här sammanhanget) syftar man förmodligen på svårigheten att med hjälp av ett vaccin få immunförsvaret att producera antikroppar och immunitetsfaktorer som kan "neutralisera" alla (sero-)typer av fågelherpesvirus - dvs. den gemensamma nämnaren (virusantigenet) är inte tillräckligt stor. (Bo Runsten, leg. vet., Blå Stjärnan, Göteborg)

någon kan tillhandahålla en sådan kamera, skulle den komma till utomordentligt god användning i Costa Rica för ett mycket meningsfullt projekt. Var vänlig kontakta Karen på The World Parrot Trust, om du kan hjälpa till.

Deras arbete med att skapa Maquenque National Park i norra delen av Costa Rica fortskrider väl. Denna park kommer att utgöra kärnområdet i San Juan-La Selva Biological Corridor. Den kommer att medge att förbindelse skapas mellan ekosystemen i Costa Rica och Nicaragua och på så sätt hjälpa till att skydda framtiden för aran, när den rör sig från det ena landet till det andra. Parken kommer såväl att skapa arbetstillfällen i ett ekonomiskt krisdrabbat område som att hjälpa till med att skydda aran och andra hotade djur. Detta initiativ kommer också att starta ett kompletterande miljöutbildningsprogram för grundskolor som lär ut biologi och bevarandeämnen.

Den tredje binationella arafestivalen hålls i Puerto Viejo de Sarapiquí 16-18 april.

Strid om Nicaraguas papegojhandel

Ur La Prensa, Nicaragua, mars 2003

Nicaraguas beslut att stödja att den gulnackade amasonpapegojan (*Amazona auropalliata*) skall införas i CITES Appendix 1 har orsakat strid mellan ornitologer, miljövänner och exportörer.

Ornitologerna och miljövännerna har applåderat regeringsbeslutet. Exportörerna däremot har motsatt sig den nya bestämmelsen, därför att införandet i Appendix 1 förhindrar den internationella handeln med Nicaraguas gulnackade amasoner.

Studier gjorda 1995 och 1999 av David Wiedenfeld fastställde att all fågelhandel i landet skulle minskas, särskilt den med gulnackade amasoner, aror och kiltjärtsparakiter. Edgar Castaneda, chef för det ekologiska reservatet "El Chocoyero" tillade: "Flera av dessa arter minskar på grund av habitatförluster och det är nödvändigt att stabilisera populationerna. Forskningen visar, att om den inhemska handeln fortsätter, blir det nödvändigt att minska exportkvoterna. Forskarna informerade regeringen 1999 men exportkvoterna har inte ändrats."

Ornitologer, forskare och miljövänner konstaterade, att exportörerna inte ägde några egna uppfödningensanläggningar och att de flesta fåglarna fångas i Nicaraguas skogsområden. För att göra saken värre, visar forskningen också att populationen av gulnackade amasoner har minskat från 180 000 i början av 90-talet till 80 000 individer.

Ornitologer, ekologer och forskare är villiga att diskutera den ömtåliga situationen för denna art med exportörerna.

Araparakit drar fågelskådare till Engle

Engle, New Mexico. Naturvänner fortsätter att flockas i högkvarteret till Armendaris Ranch för att beskåda en mystisk fågel, som tillfälligt lever i en gles dunge tallar, vilka ger skugga åt den solstekta Chihuahuaöknen öster om Truth or Consequence.

En rödpannad araparakit (*Rhyncopsitta pachyrhyncha*), som uppehåller sig på en av Ted Turners rancher, har fört in åskådare från båda nordamerikanska kusterna och från Kanada. Allt som allt kom papegojskådare från 24 stater och fyra länder. Denna art betraktas som hotad i Mexico och har inte setts i naturen i Arizona sedan 1938. Den har tidigare rapporterats i Animas Mountains i New Mexico 1917 och 1919.

"Ingen vet hur fågeln har kommit hit" sade Tom Waddell, egendomsförvaltare i Armendaris. Han iakttog papegojan för första gången i ett vindskydd av Mondelltallar i sin trädgård den 7 maj. Teorier som förklarar fågelns förekomst varierar från att den blåsts ur kurs av en tornadoproducerande storm som rasade i Texas och Oklahoma under veckoslutet den 3-4 maj, till att den är en rymling från den illegala papegojhandeln.

Waddell tror att det är vild fågel. "Det finns inga bevis för att den har varit i en bur eller så," sade han. Hela det dagliga beteendet (när den äter och vilar, när den tar sig till vatten) är precis som hos en vild fågel. Och den rör inte kommersiella papegojfoder heller."

Sällsynta arter är inte något nytt för Armendaris, sade förvaltaren. Ranchen har hotade Rio Grande silverskividd, Southwest willow flugsnappare, gulnäbbade gökar (*Coccyzus americanus*, övs. anm.) och storhorniga ökenfår. ”Och vi arbetar på att få ‘aplomado falcons’,” sade han. Papegojan har orsakat rejäl uppståndelse i Engle, som är en stad med bara fem hus. ”Jag får 100 till 200 telefonsamtal varje dag”, sade DeAnne Wayne, kontorschef på Amendaris.” ”Och det händer en hel del vid Toms hus. Han vaknar med fågelskådare i trädgården och går till sängs med fågelskådare i trädgården.” Waddell klagar inte. ”Det är inte så dumt. Jag har aldrig träffat på bättre människor i mitt liv” sade han. ”Fågelskådare ett är ett bra gäng.” ”Alla fågelskådare förväntas skriva under en förbindelse som befriar ranchen från allt ansvar, innan de ger sig ut i Armendaris,” sade Wayne. Fram till och med den 3 juni har 435 sådana besökt ranchen men de anställda fortsätter att räkna.

”De icke-inhemska tallarna kan vara nyckeln till att papegojan stannat så länge på Armendaris,” sade Waddell, ”mondelltallen har kottar vid en tidpunkt när våra inhemska New Mexicotallar inte har det.” Papegojan har regelbundet iakttagits, när den bitit sönder kottarna i Waddells trädgård Ute i den mexikanska naturen lever rödpannade araparakiterna i tallskogarna i det nordvästra hörnet av Sierra Madre, där det finns kottar en stor del av året. Några papegojskådare betvivlar, att papegojan kommit till Armendaris utan mänsklig hjälp av något slag. De påpekar, att den måste ha passerat hundratals miles av olämpligt habitat för att finna ön med tallar och att det skulle ha varit svårt att undgå att se en flock av sådana färgglada, högljudda fåglar i bergen närmre Engels än Sierra Madres. Den illegala handeln med vildfångade fåglar längs gränsen till Mexiko är i deras ögon en trolig kandidat. En fågelstatistikgrupp från New Mexico Ornithological Society kommer att utvärdera observationerna av papegojan i ett försök att avgöra, om detta är en naturligt förekommande vild papegoja eller om de kan förklaras genom något slag av mänsklig frisläppning.

Om det inte är den olagliga papegojhandeln, skulle en annan typ av frisläppning av människa förklara att denna fågel dök vid Armendaris. Helen och Noel Snyder är naturbiologer från Portal, Arizona. Mellan 1986 och 1993 utförde paret Snyder ett försöksutsläpp av rödpannade araparakiter i Ciricahua Mountains i Arizona.

”När deras radiosändare dött,” förklarade Helen, ”fick vi sporadiska rapporter om en flock papegojor mellan Mogollan Rim norr om Clifton och San Luis Mountains i norra Mexiko, vilka ligger söder om Animas Mountains i New Mexico. Rapporterna var tillräckligt många för att det skulle vara troligt att fåglarna rörde sig fram och tillbaka.”

Helen gjorde ofta undersökningar med flyg för att söka efter de frisläppta papegojorna, eftersom hennes man inte tycker om att flyga. Hon säger att papegojorna är starka flygare, som är i stånd att färdas de 250 engelska milen mellan Ciricahua Mountains och Mogollan Rim. De är även långlivade fåglar. Bland dem som släpptes i Arizona fanns en papegoja som hållits i fångenskap i San Diegos zoo under 1950-talet. ”Han häckade i fångenskap under 30 år,” sade Helen, ”och fanns på omslaget av ZooNooz, en publikation från San Diego zoo, 1958.”

Helen erbjuder tre förklaringar till den mystiska armendarispapegojan:

1. Det är en vild fågel från Mexiko, som helt enkelt var på flyttning för att söka efter kottebärande tallar. Helen sade att i trakterna av Portal, Arizona har man under året sett några ovanliga arter (Clarks nötkråka [*Nucifraga columbiana*, släkt med den europeiska nötkråkan, övs. anm.] och pinjenötskrika), vilket skulle kunna betyda misslyckad kotteskörd i arternas normala övervintringsområde.
2. Denna fågel är en avkomma efter en av de papegojor, som hon och Noel släppte ut i Arizona och att den av någon anledning kommit bort från flocken och funnit att den tyckte om armendaristallen.
3. Det är en nyligen fångad rymling från papegojsmugglare, även om hon sade att vingarnas utmärkta kondition gör det osannolikt att den hållits i bur alltför länge. Det är också så, att smugglare gör att fåglarna inte kan flyga genom att avlägsna flygfjädrarna på ett eller annat sätt. ”Instinktivt tror jag att detta troligen är en vild fågel,” sade Helen Snyder, ”De finns inga klara bevis för någotdera, men den har absolut inga skadade fjädrar.”

Helen sade, att ironiskt nog började paret Snyders frisläppningsprojekt i Ciricahua på grund av att U.S. Fish and Wildlife Service hade beslagtagit ett större antal araparakiter från smugglare. Smugglingen har emellertid minskat.

Alla tre möjligheterna kommer att noggrant undersökas av gruppen, meddelade Chuck Hayes, biträdande chef hos Conservation Service på New Mexico Department of Game and Fish .Han sade, att fastän fågelns verkliga ursprung kanske aldrig skulle kunna bestämmas, kommer araparakiten så länge den stannar i Engle att dra publik till en annars tyst ökenstad.

Att cykla för fåglarna

I november hamnade ett vackert paket precis utanför dörren. Det var frukten av nästan ett års planering och hårt arbete av en liten grupp, hängivna ett stort mål – att cykla 450 miles från San Francisco till Los Angeles till förmån för papegojor. En stor hög med skänkta checkar, en underhållningsvideo och en redogörelse dag för dag av den åtta dagar långa turen var bevisen på framgången för detta djärva vågspel. Alltsamman började med Karen Poly, som är medlem i WPT och fågeltränare på Los Angeles zoo. Karen är en ivrig cyklist och fågelexpert och hon tar gärna en utmaning. Två år efter en lyckosam 400 miles lång cykeltur till förmån för AIDS-forskning, letade hon efter ett nytt projekt och ”att cykla för fåglarna” föddes. Det tog månader att skaffa pengar, att träna och planera. I september gav sig Karen, hennes färdkamrat Will och en underhålls grupp om en man – hennes vän och docent i Zoologi Sherry – ut på en resa som i alla avseenden blev en succé. De for över Golden Gatebron och ner längs den vackra kusten i Kalifornien och fick under resan se surfare, sjöelefanter och uttrar. De belönades av en ensam kalifornisk kondor som svävade ovanför dem längs en öde sträcka av vägen och straffades av backar, felkörningar och fler backar. Under resans gång träffade de på några intressanta typer och när de återvände ”hem” efter att ha färdats 473 miles på 8 dagar, välkomnade vänner och anhängare dem med en picknick till deras ära. De hade inte bra genomfört denna imponerande bedrift, utan de hade också under resans gång samlat in mer än \$4 000 till World Parrot Trust. Vi framför vårt tack till Karen, Will, Sherry och alla deras vänner och anhängare som gjorde denna prestation till en enorm framgång.

Senaste nytt

Uppmärksamma papegojorna!

Besök en papegoja på Världspapegojdagen den 31 maj 2004.

Om du skulle vilja bli engagerad, kontakta uk@worldparrottrust.org

Sätt att samla in pengar

Av Rosemary Low

PsittaScene, februari 2004

www.worldparrottrust.org

Översättning Bo Gerre

1986 skrev jag en artikel om den svåra situationen för kejsaramasonen (*Amazona Imperialis*), vilken publicerades i *Cage & Aviary Birds*. Jag nämnde, att en avsevärd summa pengar behövdes av ICBP (föregångaren till BirdLife International) för att hjälpa till med att rädda denna art. Vädjan lästes av Andrew Philp, djurskötare på Cricket St Thomas Wildlife Park i Somerset. Han kom direkt på ett mycket effektivt sätt att få in bidrag. Han satte upp ett anslag om kejsaramasonen och inbjöd besökare att kasta mynt i dammen. Inom fyra veckor hade han samlat in GBP288! En check på detta belopp skickades till ICBP. Av någon anledning kan besökare av parker och trädgårdar inte motstå att kasta pengar i grunda delar av vattensamlingar. De måste finnas hundratals sådana, som är tillgängliga för allmänheten. Försedd med litteratur och några exemplar av PsittaScene (vår administratör skickar dig gärna några extra tidningar) kan du gå till chefen för en lämplig attraktion och förklara ditt ärende. Be om tillstånd att sätta upp planschen ”Help Save the Parrots” (se bild). Dessa kan World Parrot Trust skicka ut. De kommer kompletta med en sparbössa som en del av dessa. Att sätta upp denna affisch visar att en zoo eller annan organisation har ett verkligt intresse för att bevara papegojor.

Hålla föredrag

Minst två av våra medlemmar i Storbritannien efterfrågas som talare vid möten med papegoj- eller fågelklubbar. I stället för att ta betalt ber de om ett bidrag till WPT. De lämnar information om WPT:s arbete och medlemskapsbroschyrer och exemplar av PsittaScene finns tillgängliga. Om du håller föredrag eller visar bilder, ta kontakt med vår administratör i Glanmor House. Hon kan förse dig med foldrar om medlemskap och "Happy Healthy Parrot".

Papegojor i skolan

Är du lärare? Kan du få tillstånd att ta med en papegoja till skolan? Om så är fallet, skulle du kunna hålla terminens mest populära lektion! Samtidigt skulle det finnas möjlighet att berätta för dina elever om de hot, som möter papegojor i naturen och WPT:s arbete för att hjälpa dem. För att inte nämna att det är viktigt att betona att deras familjer aldrig skall köpa en vildfångad papegoja.

Tillverka saker för försäljning

Äger du en affär där du har direktkontakt med allmänheten, har du den idealiska platsen att göra reklam för WPT och att samla in pengar. Vår medlem i Australien, Anne Morrison, kom för några år sedan på denna idé. I sin affär, Pioneer Pottery, i Todd Mall, Alice Springs, hade hon till försäljning varor hon själv tillverkat och gav 50 % till WPT. Bland varorna fanns även presentkort. Litteratur om WPT fanns på framträdande plats.

Arbetar du hos en veterinär?

Arbetar du hos en veterinär eller har du goda förbindelser med en sådan, be honom eller henne att lägga fram broschyren "Happy Healthy Parrot" och medlemskapsbroschyren i väntrummet.

Papegojfest

Under WPT:s tredje år (1991) samlade flera medlemmar in pengar under sommarmånaderna genom att ställa till med en papegojfest. En medlem skickade intressanta recept på kakaduapunsch och grillad undulat. Naturligtvis bara på skoj,!

Avgift på annonser

Ytterligare en insamlingsidé kom under WPT:s första år från en medlem i en belgisk papegojklubb. Medlemmar ombads att betala lite mer för annonser i sin tidskrift Parakieten-Revue. Den extra inkomsten skänktes till WPT. Andra klubbar som ger ut en tidskrift skulle kunna tänka på detta.

Företagssponsring

De medlemmar, som arbetar i stora företag kanske skulle vilja uppmärksamma företagets styrelseordförande på WPT:s mål och aktiviteter. De skulle kunna påpeka PR-fördelarna med att adoptera papegojorna eller kanske en art. Tillverkande företag har en stor möjlighet härvidlag! Om du har genomfört någon ovanlig idé för att samla in pengar, var snäll och meddela oss detta!

Lägger du mycket pengar på lotterier? Om så är fallet kanske du skulle vilja följa Avril Bartons exempel. Allt sedan lotteriets start 1995, har hon varje vecka satsat pengar på speciella nummer som hennes gråpapegoja Dudley dragit. Hon skrev och berättade för oss om dessa nummer. Vem vet, de kanske kommer upp en vacker dag!

Papegojor i det vilda

Patagonisk parakit (*Cyanoliseus patagonus*)

Av J D GILARDI, WPT

Duvor? Falkar? Nej - papegojor! En enorm flock patagoniska parakiter återvänder för att mata sina ungar vid kolonin El Condor i Patagonien, Argentina. Flera bilder och en uppdatering kommer i nästa nummer av PS.